

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2014 – 2016

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Aleš Bosák

Možnosti a strategie obchodování s cizími měnami

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce: Doc. RNDr. Radová Jarmila, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER FULL-TIME STUDIES

2014-2016

DIPLOMA THESIS

Aleš Bosák

Forex trading opportunities and strategies

Prague 2016

Diploma Thesis Work Supervisor: Doc. RNDr. Radová Jarmila, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Aleš Bosák.....

Anotace

Diplomová práce se zabývá obchodováním na forexu. Stručně popisuje historii tohoto trhu a také, jaké možnosti nám tento trh přináší. Zabývá se vybranými strategiemi a metodami, které mohou sloužit k ziskovému obchodování. Seznamuje čtenáře s tím, jak tento trh funguje, popisuje vliv psychologických faktorů této činnosti působících na člověka a také znalosti, které je třeba si osvojit, než se pustíme do obchodování s reálnými penězi.

V konečné fázi analyzuji jednotlivé instrumenty pomocí technické analýzy, s ukázkou možných obchodů.

Klíčové pojmy

123 gap, analýza, fibonacciho retracement, forex, money management, pivot high/low.

Annotation

The diploma thesis focuses on FX trading. Briefly is describing the history of FX market as well as opportunities, which this market represents. Then it focused on particular strategies and methodology, which may lead to profitable trading. The thesis also provides the readers with an overview, how the market works, including psychological factors of these activities which may influence traders. Also a recapitulation of the knowledge, which has to be learn before we start the trading with the real money, is outlined.

At the end of the thesis, the analysis of particular instruments with the help of technical analysis are provided, with examples of possible trading scenarios.

Key words:

123 gap, analysis, fibonacci retracement, forex, money management, pivot high/low.

Poděkování

Děkuji vedoucí práce Doc. RNDr. Radové Jarmile, Ph.D, za věcné rady a pomoc při zpracování a výběru tématu.

OBSAH

ÚVOD	9
1. Základní seznámení a úvod do obchodování na forexu.....	11
1.1 Historie směny peněz.....	11
1.2 Co je forex	13
1.3 Makroekonomické údaje a sledování zpráv.....	15
1.4 Technická analýza.....	16
1.5 Boom internetových makléřů a obchodníků	20
1.6 Výběr brokera	21
1.6.1 Pákový efekt	26
2. Grafy a cenové ukazatele.....	26
2.1 Metatrader4 a orientace v grafech	26
2.1.1 Druhy objednávek.....	30
2.2 Svícové formace	31
2.3 Cenové formace	35
3. Sofistikovanější metody analýzy a tržní struktura.....	38
3.1 Fibonnaciho retracement.....	39
3.2 Supporty a rezistence (S/R zóny).....	41
3.3 Jak funguje trh	43
3.3 Pivot High/low.....	47
3.4 123 gap.....	50
4. Důležité souvazečnosti tradingu.....	52
4.1 Money management.....	52
4.2 Psychologická hlediska tradingu	56
4.3 Rizika spojená s obchodováním	62
5. Analýza trhů a příklady obchodů.....	65
5.1 Měnový pár GBP/AUD	66
5.2 Měnový pár USD/CAD	70
5.3 Měnový pár GBP/USD	74
5.4 Index DAX.....	77
5.5 Měnový pár USD/JPY	80
ZÁVĚR	84

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	86
Seznam použitých českých zdrojů.....	86
Seznam použitých zahraničních zdrojů	86
Seznam použitých internetových zdrojů.....	87
SEZNAM ZKRATEK	87
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK	89

ÚVOD

Ve této práci s názvem Možnosti a strategie obchodování s cizími měnami, popíši forexový trh, na kterém můžeme tyto obchody provádět. Během globalizace společnosti, vzájemného prolínání finančních trhů, jednotlivých ekonomik a rozvíjejícím se technologiím, vznikl tento trh, který je díky rychlému rozvoji internetu snadno dostupný pro každého, kdo vlastní základní kapitál, počítač a připojení k internetu.

Vysvětlím, jak tento trh funguje a jak máme správně prohlížet a pracovat s grafy.

Budu se věnovat převážně technické analýze, některým základním cenovým formacím a metodám, které slouží k orientaci v trhu a také tomu, jak se tvoří samotná cena a které informace máme při tržní analýze sledovat.

Dále také představím pokročilejší strategie, podle kterých obchodují profesionální obchodníci, a které v kombinaci s ostatními tržními znalostmi tvoří obchodní systém, pomocí kterého budu analyzovat jednotlivé tržní situace. Zmíním také potřebné sounáležitosti a fakta, která musí každý trader znát, než se pustí do obchodování na tomto trhu.

Metod a postupů je celá řada a v práci, vzhledem k jejímu omezenému rozsahu, uvádím pouze ty, které při obchodování sám používám.

Budu se také zabývat vlivem psychologických faktorů a přístupů, které ovlivňují mysl tradera, a které je nutné si osvojit před vstupem na trh. Právě psychologie a kontrola emocí je jedním z klíčů k úspěchu při práci na forexu.

Cílem práce je návod, jak pomocí kombinací různých metod dosáhnout komplexního náhledu na trhy včetně postupů, které je třeba dodržovat pro jejich správné užití.

V poslední části budu jednotlivé trhy analyzovat a ukáži, jak by se měly prezentované metody a strategie používat a jak s jejich pomocí dosahovat konzistentních a ziskových výsledků.

Obchodování na finančních trzích je unikátní záležitostí a jedná se o výzvu, kterou musí člověk zdolat, pokud chce toto umění ovládat. Téměř nepřehledné množství informací nás staví před svobodnou možnost volby, na kterou mnozí z nás nejsou z běžného života zvyklí.

Na trhu je to pouze obchodník sám, kdo je zodpovědný za veškeré výsledky a následky svých činů. A to vše navíc ve vysoce konkurenčním prostředí, kde žádný z účastníků nechce přijít o své peníze.

Kdo chce na forexu být úspěšný, musí nejprve poznat sám sebe a uspět v konfrontaci se sebou samým.

Zpracovávané téma jsem si vybral z vlastního zájmu o tuto tematiku, jelikož se již několik let o finanční trhy zajímám. Tato práce slouží jako ucelený manuál k tomu, jaké znalosti bychom měli o trhu mít a jak postupovat při analýze trhů při reálném obchodování.

1. Základní seznámení a úvod do obchodování na forexu

1.1 Historie směny peněz

Z historického hlediska se vždy směňovaly měny či platidla, v určitém poměru mezi sebou. Podle dochovaných nálezů, se objevovaly počátky směny a měnového trhu již před dávnou dobou. V 1. století našeho letopočtu, v době starověkého Říma, měl 1 římský quadrant cenu zhruba dvou židovských leptonů, a když si chtěli tehdejší obyvatelé něco koupit, museli tyto peníze mezi sebou směnít.

V provincii Judsko byl místní měnou šekel, ovšem po celém zemi se platilo denáry. A tak když Římané vybírali daně ze všech území, vládou pověřeni úředníci, tehdejší „směnárníci“, vypisovali velikost kurzů mezi těmito měnami.

Měnový trh se od té doby samozřejmě v ledačem změnil. Až zhruba do 19. století byly měny podloženy většinou tím, z čeho byly vyrobeny. Jednalo se především o zlaté a stříbrné mince.

Hodnota těchto platidel byla ponechána volnému trhu, ovšem jelikož zlato a stříbro byly cenné kovy a představovaly všeobecně uznávanou hodnotu, byla tato platidla respektována až do konce 19. století.

Stříbrné mince byly mnohem častější, v minulosti dokonce představovaly téměř většinu všech peněz v oběhu to jak v Evropě, tak v Asii.

Na konci 19. století, celý globalizovaný svět přijímá zlato jako cenný kov, který je podkladové aktivum pro veškeré měny. Zavádí se tzv. Zlatý standard, který má mimo jiné, sloužit jako nástroj pro směnu jednotlivých měn.

Po první světové válce se úloha zlatého standardu ještě zvýšila, a to ve chvíli, kdy byl přijat tzv. Standard zlaté devizy, který zaručoval, že účastníci směny, tedy hlavně vlády jednotlivých států, mohly měnit peníze podložené zlatem mezi sebou. Toto byly první kroky k tomu, aby se měnový trh výrazně přiblížil ke své dnešní podobě.

V roce 1944 schválením tzv. Articles of Agreement v americkém městě Breton Woods, vzniká Mezinárodní měnový fond a Světová banka. Tuto dohodu podepsalo devětadvacet vlád, včetně Československé socialistické republiky.

Mezi hlavní funkce Mezinárodního měnového fondu, kromě půjčování termínovaných půjček zemím, které byly ve finančních problémech, patřilo řízení a dohled systému pevných měnových kurzů, kdy východiskem pro směnu byl americký dolar a zlatý standard. Hodnota 1 unce zlata byla 35 dolarů.

Tento systém byl považován za pevný základ pro budoucí ekonomický růst. Bylo tak zajištěno, že dané měny netratily svou hodnotu a byly spravedlivě a volně směnitelné mezi sebou.

Ovšem válka ve Vietnamu a jiné finančně náročné politické události, vedly k tomu, že americký prezident Richard Nixon, jehož ekonomický poradce byl tehdy Milton Friedman, držitel Nobelovy ceny za ekonomii, uzavřel roku 1971 tzv. zlaté okno a zrušil platnost zlatého standardu. Přestala tak existovat vazba dolaru na zlato a kurzy veškerých měn se začaly volně hýbat. Ekonomickým spektrem napříč celým světem se začalo od ustupujícího keynesiánství postupně přecházet k monetární politice a zlatý standard již nebyl garantem ekonomické prosperity a stability. Od té doby mohou vlády a centrální banky, neomezeně tisknout kolik peněz potřebují, k čemuž také v posledních desetiletích dochází po celém světě. Světové prvenství v znehodnocování vlastní měny drží USA, jejichž velikost státního dluhu je suveréně nejvyšší ze všech států na světě.

Zlato dnes stále slouží, jako uchovatel hodnoty, oproti tomu se hodnota amerického dolaru za posledních několik desítek let snížila několikanásobně.

Jak se kurzy světové ekonomiky začaly vzájemně prolínat, hospodářské a politické události vedly k pohybům mezi jednotlivými měnami, začal tento trh přitahovat velké, ale i menší investory.

A tak ve zkratce došlo k počátku vzniku plovoucích kurzů tak, jak je známe dnes.

1.2 Co je forex

Jak jsem již tedy zmínil v předchozí kapitole, zrušení tzv. Zlatého standardu a zhroucení systému devizových kurzů, vedlo ke vzniku plovoucích kurzů a tak defakto přímo ke vzniku forexu.

Opravdová historie forexu tak, jak jej známe dnes, sahá pouze do doby zhruba před 35 lety.

Tento trh tedy vznikl poměrně před krátkou dobou. Do této chvíle byly známy hlavně trhy s opcemi, akciemi či komoditami, tedy tzv. futures trhy. Ty se od forexu výrazně liší, jelikož se obchodují přímo na burzách, jako jsou například Chicago, Tokio, Nasdaq atd.

Forex (z angl. foreign exchanges) je tzv. OTC, neboli Over-the-counter, což znamená, že se zde obchoduje tzv. „přes přepážku“. Nedochází tedy k obchodování přímo s jednotlivými burzami, ale pomocí sítě elektronických systémů, který propojuje veškeré banky, pojišťovny, brokerské společnosti, investiční fondy, zajišťovny a veškeré další zúčastněné finanční instituce. Tato elektronická síť, která funguje hlavně díky rozvoji internetu a moderním komunikačním prostředkům, umožňuje investorům provádět finanční transakce mezi jednotlivými účastníky trhu a mimo jiné také spekulovat na pohyby jednotlivých měn a instrumentů.

Tento trh je otevřen 24 hodin denně, a to od neděle 23:00, do pátku 23:00. Jedná se o největší, nejvíce volatilní a likvidní trh vůbec. Denní obrat se zde pohybuje okolo 3 – 5 bilionů dolarů. Vedle drobných investorů zde obchodují právě velké instituce, banky a fondy za účelem zisku, hedgují zde své aktivity, či zde z jakýchkoli jiných důvodů nakupují či prodávají svá aktiva.

Podstata obchodování je velmi prostá. Obchodník neboli spekulant, očekávající růst kurzu na trhu nakupuje, kdežto obchodník spekulující na pokles prodává.

Pokud nakoupíme, otevřeme tzv. long (dlouhou) pozici a pokud na trhu prodáváme tak tzv. short pozici (krátkou). Když na trhu dojde k nákupu daného instrumentu, kupujeme jej od někoho, kdo na druhé straně této transakce prodává a naopak.

Když končíme svou long pozici, koupený instrument zase prodáme nějaké protistraně. To samé, akorát v opačném gardu platí, pokud ukončíme short obchod. Zase se musí najít na druhé straně někdo, kdo od nás odkoupí. Systém trhu je tedy podvojný.

Na pohyby světových měn můžeme volně spekulovat. Měny se obchodují v párech, např. AUD/USD (australský dolar/americký dolar) nebo NZD/CHF (novozélandský dolar, švýcarský frank). Obchodník tak při nákupu otevírá první měnu Long a druhou Short.

První měna z páru je měna základní, druhá měna křížová.

V praxi nejsou tyto detaily příliš důležité, při samotném obchodování je otevírání a uzavírání pozic a orientace v obchodní platformě velmi jednoduchá a vše je již předem nastavené.

Přes 90% všech zrealizovaných obchodů na forexu je realizováno za účelem zisku, pouze necelých 10 % dosahují vládní, firemní a individuální nákupy či zahraniční obchody.

Na forexu je možné obchodovat desítky měnových párů či jiných papírových instrumentů. Jejich množství, se vždy odvíjí od nabídky brokera. Můžeme také investovat do akciových indexů a komodit, ovšem jedná se zde pouze o papírová aktiva (CDF kontrakty).

Zde je významný rozdíl oproti trhu futures, kde přímo na burze kupujete předkupní právo na dané aktivum, které se vždy dodává v určitém termínu. V praxi na burzách nedochází k fyzické výměně a trhy futures také slouží pouze ke spekulacím, ovšem považují za důležité na tento rozdíl upozornit.

Nejčastěji obchodované páry, tzv. majors, jsou: AUD/USD (australský dolar/americký dolar), GBP/USD (britská libra/americký dolar), CAD/USD (kanadský dolar/americký dolar), NZD/ USD (novozélandský dolar/americký dolar), USD/JPY (americký dolar/japonský yen), EUR/USD (euro/americký dolar) a USD/CHF (americký dolar/švýcarský frank). Jedná se tedy o 8 hlavních světových měn.

Až 90% investic a spekulací se odehrává právě na těchto měnových párech.

1.3 Makroekonomické údaje a sledování zpráv

Ještě než popíši, jak trh funguje a jaké jsou možnosti zhodnocování kapitálu, je třeba se zmínit o sledování makroekonomických ukazatelů, politických a hospodářských výsledků a jiných důležitých zpráv, které významně hýbou s finančními trhy. Mezi sledované údaje patří například vývoj HDP, inflace, spotřebitelské a výrobní indexy, politická vyhlášení, zasedání o úrokových mírách a mnohé další.

Na úvod je dobré říci, že při počátku trhů s akciemi a komoditami, byla fundamentální analýza jediný způsob, který vytvářel sofistikovaný náhled na trhy. První prvky technické analýzy se začaly objevovat až později, kolem 30. let 20. století.

Ve své práci se zabývám jednotlivými technikami a strategiemi a obchody, které budu v práci popisovat, budou vždy krátkodobějšího rázu a nejedná se tedy o žádné dlouhodobé investice. Své pozice budu vždy řídit v rámci několika minut či hodin.

Je ovšem velmi důležité znát prvky fundamentální analýzy a vědět o vyhlásování různých makroekonomických údajů, zprávách a politických rozhodnutí, abychom věděli co se na trhu děje či jaký aktuální trend přetrvává.

Téměř každý den v týdnu, většinou kromě pondělí, se zveřejňují různé hospodářsko-politické údaje, které je třeba sledovat. Pro daný obchodní styl a použité strategie stačí pouze vědět, kdy se tyto zprávy vyhláší, než aby nás zajímal jejich výsledek či abychom podle nich zaujímali své pozice. V době vyhlášení těchto zpráv, je lepší neprovádět žádné obchody a zůstat mimo trh, jelikož v závislosti na důležitosti těchto údajů, dochází na trhu k vysoké volatilitě a nepředvídatelným cenovým pohybům. Jako malý retailový obchodník nejsme nikdy schopni dopředu predikovat přesnost těchto údajů či výsledky rozhodnutí jednotlivých politiků.

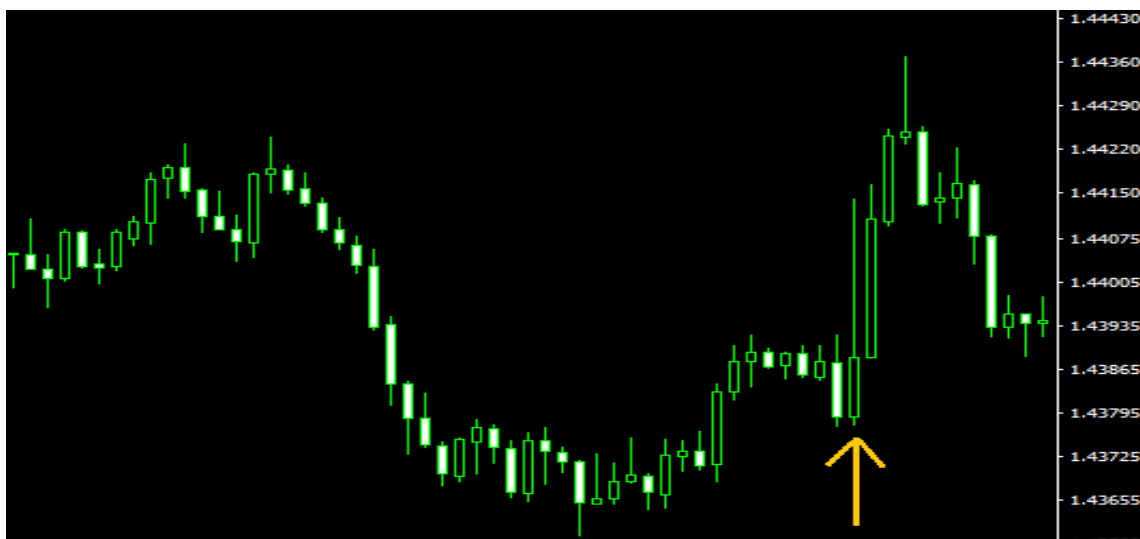
Je proto lepší v tento moment neobchodovat a čekat na příležitosti, které z trhu dále vyplynou.

Pro ukázkou dokládám obrázek grafu, který ukazuje reakci trhu na měnovém páru GBP/USD, při zasedání o měnové politice ve Velké Británii.

Jedná se o 5 minutový graf, kde v místě žluté šipky, bylo v čase 13:00 vyhlášeno rozhodnutí o změně mezibankovní úrokové míry. Tato míra zůstala nakonec nezměněna,

ovšem i tak byl touto dobou trh vysoce volatilní a investoři dokázali trhem pohnout o více než 50 jednotek (tzv. pips.). Ponechání sazby bylo zřejmě přijato pozitivně a takto se daný okamžik promítl do vývoje kurzu.

Obrázek 1: Reakce trhu na zasedání o měnové politice ve Velké Británii

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Nikdy nemáme šanci vědět výsledky těchto rozhodnutí dopředu, je proto vhodné počkat si na správnou příležitost a obchodovat rozumně a trpělivě.

Pro úplný přehled všech vyhlášení a důležitých zpráv je vhodné sledovat například stránky www.forexfactory.com či [www.forex-zone.cz/uz-obchoduji/fx-kalendar-zprav_](http://www.forex-zone.cz/uz-obchoduji/fx-kalendar-zprav/) Je zde zveřejněn přehled všech důležitých makroekonomických údajů včetně času jejich vyhlášení.

1.4 Technická analýza

Přesto, že dnes již fundamentální analýza není pro obchodování na forexu tak důležitá, jako tomu bylo dříve, pro mnohé, převážně dlouhodobější obchodníky, je stále velmi důležitou součástí obchodního přístupu.

Mnohem větší úlohu ovšem v posledních dekadách přebírá analýza technická, která nám nabízí přesnější a podrobnější pohled na trhy. Tento posun je dán jak rozvojem technologií, tak změnou obchodních stylů a možností, které s těmito technologiemi přišly.

Mnohé z makroekonomických údajů, které se dnes pravidelně zveřejňují, mohou být zkreslené. Politická rozhodnutí jsou manipulována a často měněna podle zájmu jednotlivých politiků ze dne na den. Na výsledky těchto údajů a rozhodování se na jejich základě, se dnes příliš spoléhat nedá. Je proto lepší spoléhat na informace, které nám dává přímo cena, tedy informace, které čerpáme přímo z grafů.

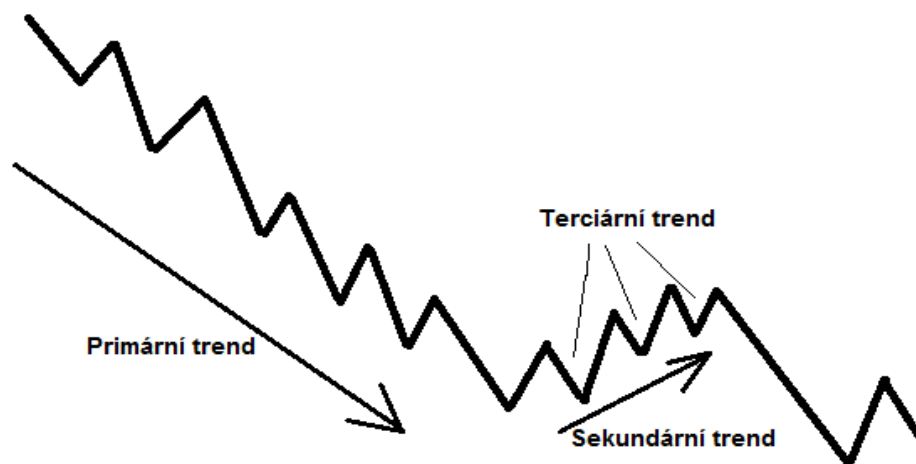
Mezi prvními obchodníky, kteří začali na začátku 20. století grafy používat, byl také Charles Dow, autor dnes asi nejznámější trendové teorie vůbec. Charles Dow byl původem americký novinář, který začal charakterizovat a publikovat některé tržní jevy a situace.

Jako první definoval a rozdělil trh na 3 fáze podle velikosti pohybů.

Těmito fázemi jsou:

- 1) Dlouhodobý (primární) pohyb – jedná se o dlouhodobý, primární pohyb či trend, který na trhu vládne. Měl by trvat minimálně jeden rok a jeho dva směry se dají označit jako medvědí trend (downtrend) a býčí trend (uptrend).
- 2) Sekundární pohyb – jedná se o zpětný pohyb (tzv. korekci) na daném dlouhodobém trendu. Tento pohyb by měl být zhruba do jedné až dvou třetin předchozího, dlouhodobého pohybu a měl by trvat několik týdnů až měsíců, ovšem ne déle jak jeden rok.
- 3) Vedlejší (terciální) pohyb – jde o odchylky jak od hlavního, tak vedlejšího trendu. Zpravidla by měl trvat pouze několik dní, maximálně týdnů. Vedlejší pohyb by měl jít ve směru proti sekundárnímu pohybu a vytváří na trhu z dlouhodobého hlediska určitý informační šum.

Obrázek 2: Ukázka primární, sekundární a terciální fáze trendu

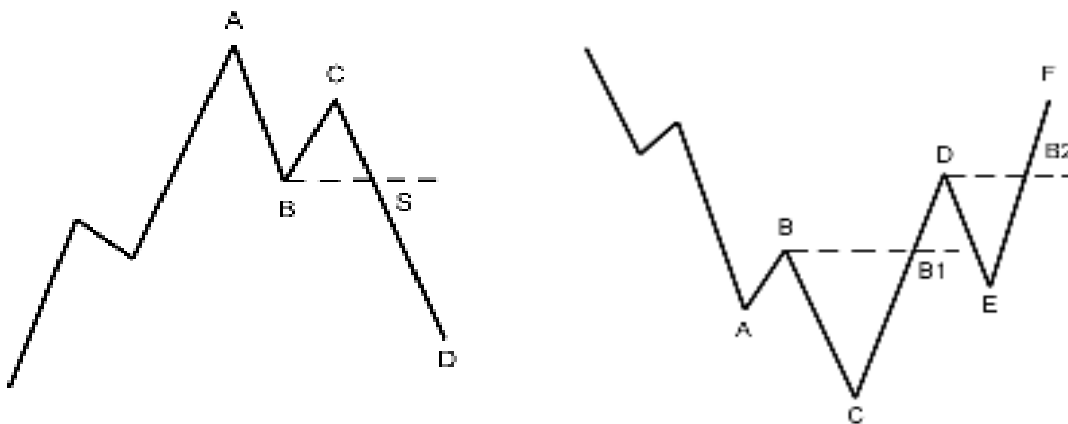
Zdroj: <http://www.fxstreet.cz/dow-teorie-prakticke-pouziti-nejen-na-forexu.html> [online], 2016-08-02

Dalším pravidlem, určujícím trend podle Charlese Dowa, je tzv. pravidlo vyššího vrcholu a vyššího dna.

Jakmile každý další pohyb trhu vzhůru utvoří vyšší vrchol a každá další korekce tohoto pohybu utvoří vyšší dno, než bylo to předchozí, trend je rostoucí. Ve chvíli kdy se objeví nižší dno trhu a následný pohyb vzhůru již nepřekoná předchozí vrchol, hovoříme o obratu a konci rostoucího trendu. To platí také obráceně, při konci klesajícího trendu. Tento moment na trhu reflektuje mnoho obchodníků a často znamená obrat nebo alespoň konec daného cenového pohybu.

Na obrázku 3 je graficky znázorněn obrat rostoucího a klesajícího trendu.

Obrázek 3: Obrat rostoucího a klesajícího trendu podle Dow teorie

Zdroj: http://www.ifcmarkets.com/en/ntx-indicators/dow-theory_ [online], 2016-08-02

Některé prvky technické analýzy byly známy již od samotných začátků obchodování na burzách, ovšem tržní komunita je začala brát vážně až na přelomu 70. a 80. let.

První grafy se kreslily ručně a vše, co jste potřebovali byla pouze tužka a papír. Jejich výhoda spočívala v tom, že si obchodník udržoval určitý fyzický kontakt s danými trhy a lépe soucítil s cenami. Počítače sice vykreslování grafů urychlují, ovšem za cenu ztráty tohoto cítění s trhy.

Roku 1948 obchodníci Edwards a Magee vydali knihu *Technical Analysis of Stock Trends*. Zde popsali dnes známé a hojně používané cenové formace, jako jsou hlava a ramena, vlajka, obdélník či trojúhelníky. Od té doby se stále více obchodníků upínalo na technickou analýzu. Tento druh náhledu na trh, který do této doby používala pouze hrstka obchodníků, kteří byli mainstreamovou komunitou bráni spíše za bláznů, se začal veřejností rychle rozšiřovat.

Obchodování na forexu se zúčastňují velké masy lidí. Všichni obchodníci zde obchodují za různými účely a rozdílnými způsoby, ovšem přesto má mnoho z nich podobné vzorce chování. Buď v rámci celku jako dav či jako jednotlivci. V obou případech můžeme tyto vzorce sledovat a zaznamenávat, jelikož se s pravidelně opakují. Velká část

obchodníků na trzích dělá stále to samé. Technická analýza zkoumá právě tyto kolektivní vzorce chování, sleduje je a vyvozuje z nich s určitou statistickou spolehlivostí, co se zhruba může na trhu dít.

Těchto vzorců a opakujících se situací je na trhu celá řada. Je jich tolik, že díky nim vznikly stovky různých indikátorů, ukazatelů a metod, které pomáhají tvořit nějaký ucelený tržní náhled. Dá se říci, že technická analýza dělá z trhu neustálý proud příležitostí k obchodování.

Jelikož je nesčetné množství těchto metod, budu se v této práci zaměřovat pouze na ty, které vyhovují prezentované obchodní strategii a jejichž funkce je historicky osvědčená.

1.5 Boom internetových makléřů a obchodníků

Obchodování na forexu dostalo za posledních 20 let velkých změn. Na přelomu tisíciletí internet nebyl zdaleka tak rozšířený, jako dnes. K obchodování na tomto trhu měly přístup pouze velké instituce, brokerské firmy a investoři s velkým kapitálem. Standardním postupem bylo vyřizování obchodů telefonicky nebo v papírové podobě faxem. Trvalo tak podstatně delší dobu, než se příkaz na trh dostal a obchodník neměl k dispozici téměř žádná podkladová data. Veškeré informace a podklady k obchodům se čerpaly buďto z novin, rozhlasového či televizního vysílání nebo přímo na parketě burzy. Ani objemy obchodů, se kterými se na forexu mohlo obchodovat, nebyly zdaleka dostupné pro každého. Neobchodovaly se ještě tzv. „mini“ či „mikro“ loty, jak je zvykem dnes, ale pouze standardní loty, které měly hodnotu 100 tis. amerických dolarů. Tehdy nebyl tento trh ještě připraven pro menší obchodníky.

Také se nepoužíval dnes již běžný obchodní nástroj, tedy obchodování pomocí finanční páky. Právě zavedení pákového obchodování a boom s půjčkami a úvěry, dovolil menším investorům s nižším kapitálem vstoupit na trh.

Další významný posun vpřed zažil forexový trh s rozmachem internetového připojení. Velmi rychlý boom počítačových technologií, kdy během zhruba 7 – 10 let, měla téměř každá moderní domácnost připojení k internetu, přispěl k ještě většímu nárůstu

menších a drobných investorů. U nás v té době znali investoři pouze akcie z kuponové privatizace.

Tato možnost umožňovala obchodníkům podstatně snadněji a rychleji vyřizovat své příkazy. Veškeré potřebné náležitosti mohli vyřídit buď z kanceláře nebo ze svého domova. Stačilo mít pouze počítač, základní kapitál a internetové připojení.

Společně s rychlým rozvojem internetu a změnami, které zavedení nových technologií přineslo, přichází také na trh velké množství nových, internetových on-line brokerských společností.

Dnes je možné začít na forexu s kapitálem okolo 10 000,- Kč.

Na trhu s brokerskými společnostmi je velká konkurence. Jen na českém území působí několik desítek známějších i méně známých brokerů. Liší se kvalitou služeb a poskytovaných dat, nabídkou či také cenou. Právě seznámením s brokery a jejich výběrem, se budu věnovat v následující kapitole.

1.6 Výběr brokera

V České republice jsou brokerské společnosti registrovány u České národní banky. Ta utváří dohled a regulaci těchto společností a pomáhá obchodníkům při případných komplikacích či řešení různých reklamačních žádostí. Na úvod je dobré říci, že se ovšem na trhu vyskytují i firmy, které takového regulaci nepodléhají. Jelikož české zákony se o forex zatím příliš nezajímají, je třeba volbu brokera dobře zvážit a dát si pozor, kterou společnost si vybereme a kam posíláme své peníze.

Některé takové firmy se snaží zákazníky přesvědčit například o investici do tzv. Pamm účtů, kde jejich kapitál zhodnocují jiní obchodníci či „manažeři“. V drtivé většině případů jde ovšem pouze o podvod na zákazníka, který ve finále o své peníze přijde nevýhodnými investicemi.

Proto je třeba vybírat ze známých a osvědčených brokerů, které patří mezi ty lepší a na které si lze najít slušné reference.

Každý broker, u kterého si založíme účet, nám zdarma poskytne data a obchodní platformu, ve které trhy analyzujeme a kde provádíme své obchody. Na forexu patří mezi nejčastěji používanou obchodní platformu Metatrader4. Jsou i jiné, např X-station či Ninjatrade nebo různé vlastní platformy jednotlivých brokerů. V této práci budu trhy analyzovat softwarem Metatrader4.

Hlavní zdroje příjmu brokerů jsou poplatky za provedení obchodu. Nejčastěji se jedná o tzv. spread, což je rozdíl mezi cenou bid (nabídka) a cenou ask (poptávka). Jinými slovy, když se rozhodnu nakoupit, kupuji za cenu ask a pokud prodávám, tak za cenu bid. Rozdíl mezi těmito cenami je tento tzv. spread. Jedná se o poměrně malou částku, ovšem velikosti spreadů se mezi jednotlivými brokery dosti liší.

Velikost těchto poplatků se také odvíjí od velikosti spravovaného účtu. U dobrých a kvalitních brokerů platí, že čím větší obchodní účet spravujeme, tím nižší tyto poplatky jsou.

U některých brokerů se můžeme také setkat s tzv. komisí. Jedná se o určitou procentuální část (v tisícinách %) z obchodovaného objemu, která brokerovi připadne jako provize za zprostředkování.

Uvedme si konkrétní příklad výpočtu spreadu. Když se tedy rozhodnu nakoupit měnový pár EUR/USD, nakoupím např. za cenu 1.13452. Ten, kdo mi pozici na druhé straně prodal, tak učinil například za cenu 1.13464. Daný rozdíl ceny je spread a tento rozdíl připadá brokerovi. Zde je rozdíl mezi oběma cenami tzv. 12 ticků. 1 tick je vždy poslední číslo v kurzu daného páru. Standardně užívanou jednotkou velikosti pohybu jsou na forexu tzv. pipy (z angl. slova pips), což je přesně 10 ticků a jedná se tedy o druhé číslo od konce hodnoty kurzu. Můžeme tedy říci, že rozdíl mezi těmito cenami je 1,2 pips.

Brokeři velikost svých spreadů nejčastěji udávají právě v těchto jednotkách. Velikost spreadu je u většiny brokerů variabilní. Jeho velikost záleží na volatilitě trhu. Když je volatilita vyšší, je vysoká i likvidita kontraktů a broker si může dovolit spread snížit, protože vždy rychle najde protistranu a pokryje tak náklady na obchod. Pokud je ovšem volatilita nízká, což platí u méně likvidních měnových párů či v době méně volatilních obchodních hodin kdy většina obchodníků neobchoduje, brokeři spready roztahují, aby na obchodu netratily.

Také v dobách extrémně vysoké volatility jsou spready rozšířené, aby se brokeři vyhnuly riziku ztráty z rychlých změn ceny při následném přeprodeji.

Každý obchodník má jiné požadavky a obecně existuje mnoho faktorů, které je při výběru vhodného brokera třeba zvážit.

Někdo se například specializuje na měnové páry, někdo jiný na indexy či komodity. Někteří brokeři nabízejí účty pro obchodníky s menším disponibilním kapitálem, někteří se specializují na velké klienty a přizpůsobují k tomu podmínky svých účtů.

Jak si tedy vybrat správného brokera?

Nejdůležitějšími aspekty při výběru jsou:

- 1) Původ a historie brokera
- 2) Zda spadá mezi regulované brokery a vlastní licenci od FCA (Financial Conduct authority, poskytující obchodní licenci všem legálně vedeným brokerům na světě)
- 3) Kvalita poskytovaných dat, rychlost a spolehlivost plnění příkazů
- 4) Velikost spreadů či komise
- 5) Nabídka obchodních účtů a obchodovatelných instrumentů
- 6) Zákaznický servis, kvalitní online podpora,
- 7) Typ brokera

Právě typ brokera, je důležité dopředu zvážit. Zde jsou tři základní druhy brokerů a rozdíl v jejich obchodních přístupech:

1) Market Maker – Dealing desk

Tento broker vystupuje v pozici tzv. „tvůrce trhu“. Poté, co od nás kontrakt nakoupí či nám ho prodá, se může rozhodnout, zda si jej ponechá nebo ho přeprodá některé bance, aby se tak vyhnul riziku z držení této pozice. Vždy záleží na aktuální volatilitě. Market makeři tedy dělají protistranu obchodníkům a většinou mají fixní spready.

Výhodou jsou právě tyto fixní spready, které jsou stejné i v období velké volatility. Další výhodou může být, že prodej či nákup máte zaručený za přesnou cenu, kterou jste do platformy zadali (především u limitních, neboli čekajících objednávek, které do trhu zadáváme na předem stanovené ceny). Nevýhodou může být manipulace s cenou ze strany brokera. Příklady brokerů: Saxo Bank, , FXPro, BOSSA.

2) No dealing desk brokeři, neboli také STP (Straight Through Processing) a ECN (Electronic Communications Network)

Tito brokeři se zavazují učinit vyrovnání kontraktů s některou z institucí či bank. Vždy se vyhýbají riziku držení těchto pozic. Tento druh brokera je průhlednější a je vždy zaručeno, že broker pozice nedrží proti investorovi a nemanipuluje s cenou. Nevýhodou mohou být roztažitelné spready, které se ve volatilním období mohou zvětšit i několikanásobně.

Příklady STP brokerů jsou XTB či Patria.

Příklady ECN brokerů jsou Iron FX či Admiral Markets.

Je velmi důležité zvážit veškeré aspekty vybraného brokera před tím, než si u něj otevřeme obchodní účet, na který pošleme své finance. Je potřeba vybrat si takového, jenž bude vyhovovat našemu obchodnímu stylu a bude splňovat veškeré aspekty, na kterých nám záleží.

Založení obchodního účtu je otázka chvíle. Je potřeba pouze uvést doklad totožnosti, někteří brokeři chtějí také výpisy z účtu či jiné doklady potvrzující náš původ či zdroj finančních prostředků. Smlouva s brokerem ovšem není nic závazného. Peníze si můžeme kdykoli vybrat či přesunout jinému brokerovi, pokud s tím stávajícím nebudeme spokojeni.

Je třeba vyzkoušet více brokerů a obchodních účtů, než nalezneme takového, který nám skutečně vyhovuje.

Zde uvádím tabulku vybraných brokerů, které působí na českém území i s jejich základní nabídkou.

Tabulka 1: Přehled vybraných brokerů působících na českém území

Název brokera	Druh	Min. účet	Spready od (pips)	Poplatky	Finanční páka (max.)	Platforma
XTB	STP	0,-	0,1	Ano	1:200	MT4, X-station
Bossa	MM	10 000,-	1	Ne	1.200	MT4
Iron FX	MM, ECN	12 500,-	0,8	Ne	1:500	MT4, MT5
Admiral Markets	MM,ECN	250,-	0,1	Ne	1:500	MT4, MT5
FXPro	STP,ECN	2 500,-	0,2	Ne	1:500	MT4, MT5
Brokerjet	STP	2 500,-	2	Ne	1:100	Market Access
Dukascopy	ECN	2 500,-	0,5	Ano	1:100	J-forex
Oanda	MM	25,-	0,9	Ne	1 : 50	Vlastní
Vantage FX	STP, ECN	2 500,-	1	Ne	1:500	MT4, MT5

Zdroj: <http://www.fxstreet.cz/srovnani-a-hodnoceni-brokeru.html>, [online], 2016-08-02

Všichni brokeři umožňují obchodovat také na tzv. demo účtech. Jedná se o reálné podmínky obchodování se všemi sounáležitostmi skutečného tradingu, ovšem s virtuálními penězi. Většina brokerů demo účet nabízí jen na určitou dobu, nejčastěji jeden až tři

měsíce, někteří z nich tuto dobu nijak nelimitují . Ovšem i u těch limitovaných není problém po uplynulé časové lhůtě účet smazat a založit ho znovu.

Tato služba dovolí začínajícím obchodníkům vyzkoušet si, jak obchodování vypadá. Mají možnost zde otestovat své strategie či obchodní systémy a nabrat patřičné zkušenosti.

Každý začínající obchodník by se měl nějakou dobu věnovat obchodování na demo účtu, než začne s realnými penězi. Bez jakýchkoli zkušeností a znalostí o své peníze na reálném trhu pravděpodobně velmi rychle přijde.

1.6.1 Pákový efekt

Při obchodování na forexu se používá tzv. „pákové obchodování“. Tato finanční páka, umožňuje obchodníkovi obchodovat několikanásobně větší objemy.

Velikost páky si každý trader nastaví individuálně, podle svých potřeb. Její standardní velikost je 1:100, ale lze jej nastavit i jinak. Bez tohoto nástroje by dané cenové pohyby nepřinesly téměř žádný zisk.

Při použití finanční páky o velikosti 1:100, nám na jednu část investovaného kapitálu, broker půjčí 99ti násobek této hodnoty. S těmito objemy již dosahujeme větší fluktuace kapitálu. Je na každém obchodníkovi, jakou velikost páky zvolí. Čím vyšší, tím větší riziko podstupuje.

2. Grafy a cenové ukazatele

2.1 Metatrader4 a orientace v grafech

Metatrader4 je software, poskytovaný většinou brokerských společností. Slouží jako obchodní platforma pro zadávání příkazů, sledování grafů a k analýze jednotlivých instrumentů.

Je několik druhů grafů, se kterými můžeme pracovat. Patří mezi ně například čárový, sloupcový a nejvíce rozšířený a používaný svícový graf.

Právě s tímto druhem budu v práci dále pracovat.

Každá „svíce“ zde představuje pohyb ceny, během určitého časového období. Pro příklad uveďme 5 minutovou svíci. Dojde k jejímu otevření a vykresluje se po dobu přesně 5 minut. Poté uzavře, cena ihned odskočí a otevře se svíce nová. A tak dále.

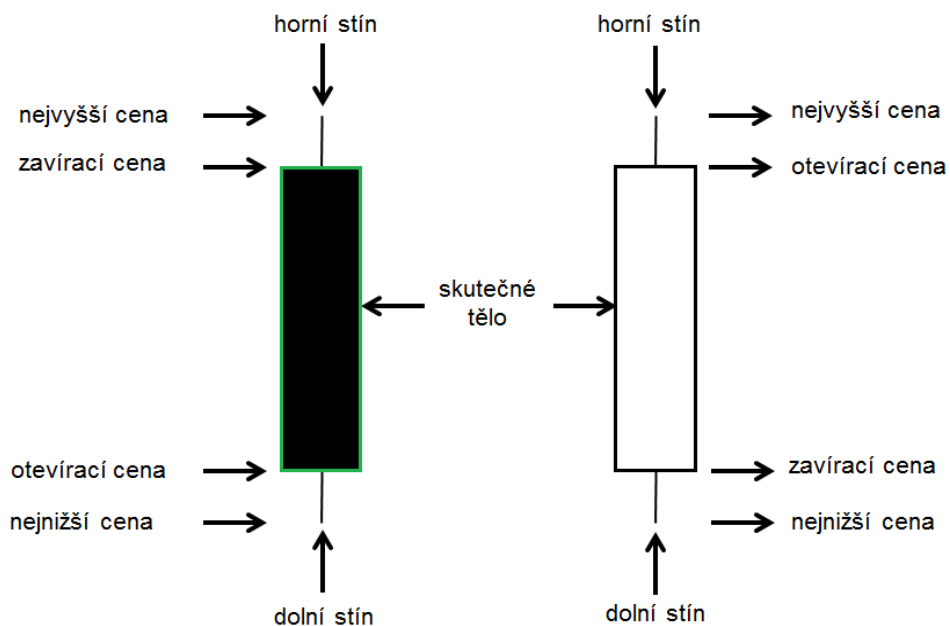
Tělo této svíce je vzdálenost mezi otevírací a zavírací cenou. Pokud je otevírací cena vyšší než zavírací, je tělo svíčky černé a cena se během tohoto časového intervalu posunula nahoru. Pokud je zavírací cena nižší než otevírací, je její tělo bílé a cena se za daný čas posunula níže.

Svíce mají i tzv. „stíny“ neboli knoty, které jsou zpravidla nahoře, dole nebo na obou stranách. Tento „stín“ ukazuje maximální a minimální hodnoty, na kterých byla cena během tohoto časového úseku a jak silní zde nakupující či prodávající byli.

Nejdůležitějšími informacemi, které nám svícový graf přináší, jsou právě otevírací a zavírací ceny. Důležitý je také tvar svíci či formace, které tvoří. Tento druh grafu nám dává o trhu nové a specifické informace, jenž nám sloupcové či čárové grafy nabídnout nemohou. Na základě velkého množství údajů, které jsme z ceny schopni vyčíst, můžeme predikovat, co se na trhu v minulosti dělo a jakým směrem se může cena dále pohybovat.

Obrázek 4 detailně popisuje rostoucí a klesající svíci.

Obrázek 4: Popis rostoucí (černé) a klesající (bílé) svíce

Zdroj: <http://bluemaxcapital.com/forex-trading-introduction-to-charts-bar-line-candlesticks/>, [online], 2016-08-02

V místě uzavírací ceny předchozí svíce, je otevírací cena svíce další. Jelikož trh funguje 24 hodin denně (kromě 23:00 – 23:15 GMT+1), je hodnota otevíracích a zavíracích cen většinou stejná. Svíce na sebe neustále navazují.

Právě zavírací ceny je důležité na grafu sledovat, jelikož reflektují chování zkušených a velkých obchodníků. Ti mají s cenou určitý záměr a podle toho, kde svíce zavírají, můžeme předpokládat co se na trhu může dále dít.

Svícový graf tvoří základ k technické analýze a základ obchodního systému, který budu v této práci popisovat. Mnoho obchodníků považuje chování svíci za takovou banalitu, že se tomuto tématu ve svých obchodních začátcích vůbec nevěnují. Až časem každý trader přijde na to, jak zajímavé a přesné informace nám tvary svíci a jejich formace poskytují.

Každá svíce tedy reprezentuje určité časové období a ukazuje nám, kde během této doby byla cena.

Velmi důležitou součástí obchodování je práce s tzv. time frame (časový rámeček), což je právě doba, během které se vykresluje jedna svíce.

Metatrader standardně nabízí ke shlédnutí tyto „time freamy“ (TF): 1M – 1 minuta, 3M, 5M, 15M, 30M, 1H - hodinový, 4H, D1 - denní, 1W - týdenní a 1MN – měsíční.

Ty nám poskytují strukturovaný pohled na trhy, v určitém čase. Time freamy můžeme libovolně měnit a zkoumat trh z jiných časových náhledů. Někteří obchodníci při svých strategiích sledují minutové grafy, jiní hodinové či denní. Dlouhodobé investory zajímají většinou jen týdenní a měsíční grafy.

Na obrázku 5 můžeme vidět 5 minutový time frame na měnovém páru GBP/USD, kde každá svíce reprezentuje pohyb ceny za daných 5 minut.

Obrázek 5: 5M graf měnového páru GBP/USD

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

V poslední kapitole, kde se budu věnovat analýze jednotlivých trhů, vždy vycházím z dlouhodobých TF, jako jsou měsíční, týdenní a denní. Po vytvoření komplexnějšího náhledu na daný trh, budu identifikovat tržní příležitosti na 30M a 5M grafech.

Právě porovnávání jednotlivých časových pásem, orientace v trhu jako celku a hledání obchodních příležitostí v souladu s jednotlivými časovými pásmy, tvoří základ prezentovaného obchodního stylu. Čím větší rozhled na trhu získáme, tím přesnější bude naše analýza. Orientace v grafech může být ze začátku poměrně náročná a může se zdát, že se nám informace prolínají, a že v trhu nevidíme jakoukoli koncepci.

Stejně jako existují tisíce obchodních strategií, existují také tisíce obchodních příležitostí, které můžeme v trhu rozlišit. Je třeba se ale držet pouze jedné nebo dvou strategií, které máme ověřené a pracovat pouze s jedním nebo několika málo TF. Nesmíme v trhu hledat složitosti, je třeba najít si určitý filtr, skrz který budeme trh pozorovat a rozlišovat tak jednotlivé příležitosti.

Kouzlo kvalitního obchodního systému není v přemíře ukazatelů a indikátorů, ale právě v jednoduchosti.

2.1.1 Druhy objednávek

Na forexu máme k dispozici čtyři druhy obchodních příkazů, se kterými se můžeme setkat.

Těmi jsou:

- 1) Market order neboli pokyn zrealizovaný ihned za aktuální tržní cenu.
- 2) Čekající pokyn (limit order) neboli limitní pokyn, je příkaz, který čeká na předem nastavené cenové hladině a k jeho realizaci dojde ve chvíli, kdy trh danou cenu protne. Můžeme jej stejně jako market objednávky rozdělit na nákupní a prodejní, tzv. buy limit a sell limit. Tento pokyn použijeme pokud chceme dosáhnout přesnějšího vstupu do obchodu nebo pokud chceme na určité cenové hladině vstoupit do trhu a nejsme zrovna u počítače. Pomocí čekajících objednávek obchodují hlavně velké finanční instituce, které jsou vzájemně domluveny a chtějí realizovat své pozice na předem stanovených cenách.

U obou těchto objednávek zadáváme také tzv. stop loss (SL) a take profit (TP).

Stop loss je příkaz nastaven na určité ceně, na které dojde při záporném vývoji pozice k jejímu okamžitému ukončení. U každé pozice, kterou řídíme, existuje určitá hranice, na kterou již nechceme aby cena došla. Pokud se tak stane, považujeme tento obchod za neúspěšný a na trhu nedošlo k tomu, co jsme předpokládali. Funkce stop loss je tu právě proto, aby ukončila pozici za nás. Pokud jsem v long pozici, na této hodnotě dojde k prodeji objednávky a pozice se zde automaticky vyruší. Opačně tomu bude při short pozici, kde při protnutí stop lossu dojde k nákupu a vyrušení pozice. Tento průběh se děje automaticky, vždy jen stačí předem zadat hodnotu SL do obchodní platformy.

Opačný význam má funkce take profit, která naopak ukončí pozici v zisku.

Jelikož na forexu jde především o peníze, ztrátové obchody se z psychologického hlediska neukončují úplně lehce. Funkce stop loss tedy vyřeší veškeré rozhodování za nás a nedovolí další prohlubování manka na našem účtu. Velikost naší potencionální ztráty musí být před vstupem do obchodu velmi dobře zvážena, jelikož nikdy nedopadnou všechny naše obchody ziskově a je třeba se ztrátami počítat.

Nikdy nesmíme riskovat více, než jen malou část našeho kapitálu. To zajistí naše dlouhodobé přežití na trzích i v případě několika proher v řadě. Tímto tématem se budu později zabývat v kapitole věnované money managementu.

2.2 Svícové formace

Jak jsme se již dověděli v předchozí kapitole, svícový graf nám dává o cenně spoustu důležitých informací.

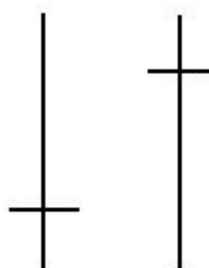
Pojďme si nyní ukázat některé základní svíčkové formace, které tvoří více svíci najednou. Ty jsou obchodníky velmi sledované a je dobré o některých z nich vědět, jelikož nám mohou napovědět o dalším dění na trhu. Některé svíce mají původní japonský název, jiné jsou převzaté z angličtiny.

1) Svíce Doji:

Doji je jedna ze základních svící, které pokud si na trhu všimneme, měli bychom vždy zpozornět. Vznikne, pokud je otevírací a zavírací cena na stejné nebo velmi podobné úrovni. Vypovídá o nerozhodné situaci na trhu, kdy byl poměr sil mezi nakupujícími a prodávajícími vyrovnaný. Zpravidla bývají svíce doji předzvěstí pohybu jedním či druhým směrem. Dochází k boji mezi obchodníky a hromadí se zde objednávky. Jedna či druhá strana později zvítězí a trh se dá do pohybu.

Následný pohyb může být o to silnější, pokud se objeví více takovýchto svící v řadě.

Obrázek 6: Doji svíce

Zdroj: <http://www.fxstreet.cz/technicka-analyza--svickove-formace-candlestick.html>. [online], 2016-08-02

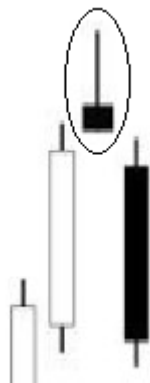
2) Shoting star a hammer

Název této svíce je pojmenován podle jejího tvaru, který připomíná padající hvězdu. Poznáme ji podle poměrně malého těla, které se nachází v dolní části svíčky, a také podle dlouhého horního stínu. Vypovídá o síle prodávajících, kteří na dané cenové hladině tlačili cenu dolů a přetlačili zde nakupující.

Svíčka shoting star může být zároveň i doji a nejčastěji předpovídá korekci nebo obrat trendu. Tuto formaci potvrdí následující svíce, která by měla uzavřít pod její úrovní a potvrdit tak obrat ceny. Čím delší následující svíčka bude, tím silnější pohyb můžeme očekávat. Důležitý je zde dlouhý horní stín, který svědčí o síle prodávajících a měl by být alespoň dvakrát až třikrát delší, než tělo svíčky.

V opačném gardu, tedy při konci downtrendu či jeho korekci, můžeme najít svíčku hammer. Její tvar vypadá stejně jako Shooting star, ovšem tělo je v horní části svíce a dlouhý stín, značící sílu nakupujících, je v její dolní části. Opět platí, že délka tohoto stínu musí být alespoň dvakrát až třikrát delší, než tělo. Pokud se na trhu objeví formace hammer, můžeme očekávat alespoň dočasnou změnu směrového pohybu.

Obrázek 7: Svíce shooting star

Obrázek 8: Svíce hammer

Zdroj: vlastní zdroj, Malování

Zdroj: <http://stockamj.com/shooting-star-candlestick-chart-pattern/> [online], 2016-08-02

3) Harami neboli inside bar

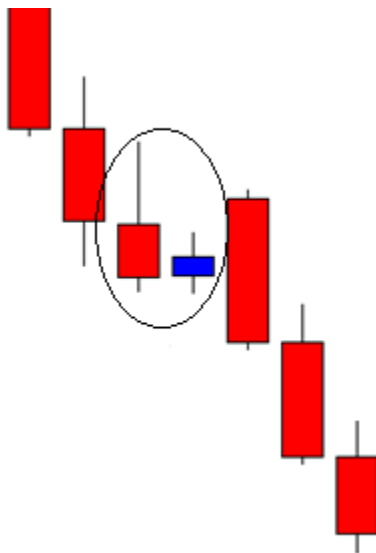
Tato formace se v trhu objevuje velmi často a je pro svou nenápadnost často obchodníky opomíjena. Tvoří ji kombinace dvou svíček, kde druhá svíce je uvnitř svíce předchozí. Říká nám, že obchodníci během dané seance nedokázali překonat maxima či minima svíce předchozí, což značí jistou nerozhodnost a vyrovnanost trhu. Pokud se tedy v trhu objeví svíce, která je celým svým objemem vně té předchozí, je třeba zpozornět, připravit se na proražení a možný směrový pohyb jedním či druhým směrem.

V praxi často tato formace vypadá velmi nenápadně a nemusí být lehké si ji všimnout. Mnoho obchodníků tyto „inside“ formace sleduje a po jejich proražení a uzavření nad či pod jejich hodnotou vstupuje do trhu ve směru tohoto proražení.

Může se také stát, že jedna z těchto dvou svíček, klidně obě dvě, mohou být „doji“.

Ukázku formace inside bar můžeme vidět na obrázku 9.

Obrázek 9: Formace inside bar

Zdroj: <http://www.forexschoolonline.com/inside-bar/> [online], 2016-08-02

4) Gap

Poslední cenovou formací, kterou uvedu, je tzv. gap neboli skok (mezera).

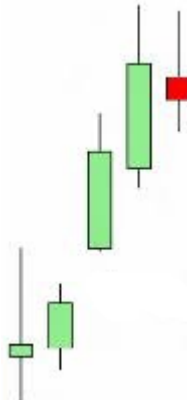
Ta se v trhu objeví tehdy, pokud se otevírací cena liší od zavírací ceny předchozí svíce.

K této situaci dochází buď na denních grafech, kdy se cena přes víkend změní a v pondělí trh otevře jinde, než zavřel v pátek a nebo také na všech ostatních TF, kdy zvýšená volatilita pohnula trhem velmi rychle jedním či druhým směrem a otevírací cena nové svíce odskočí od zavírací ceny předchozí.

Gapy jsou předzvěstí rychlého cenového pohybu a převažující síly jedné či druhé strany. Většinou k nim dochází během vyhlášení důležitých zpráv a ekonomických údajů, kdy se na trh během velmi krátké chvíle dostane velké množství objednávek.

Mezery v trhu často spouští dlouhý trend a zároveň bývají v místě jejich vzniku silné oblasti supportu či rezistence.

Obrázek 10: Ukázka gapu mezi svíčkami

Zdroj: <http://www.indicator4forex.com/2013/03/forex-strategy-san-ku-three-gaps-up.html>, [online], 2016-08-02

Tyto formace jsou pouze zlomkem veškerých svícových formací, jenž můžeme v trhu najít, a které jsou obchodníky sledovány. Jedná se ovšem o ty nejznámější, a jelikož k tržní analýze potřebujeme znát i jiné formace a strategie, tyto nám pro vytvoření základního náhledu postačí.

Svíčkové formace není vhodné obchodovat samotné, jelikož nevíme, jakým směrem se cena vydá. Lze je ovšem kombinovat s dalšími metodami a strategiemi či zaujímat pozice v souladu s nimi.

2.3 Cenové formace

Cenové formace již nejsou tvořeny několika málo svíčkami, ale jedná se o určité „obrazce“, které jsou patrné z grafu. Skládají se také ze svící, ovšem z většího, předem nedefinovaného počtu. Asi nejznámějšími cenovými formacemi jsou trojúhelníky, obdélníky či vlajky, které ovšem nebudu dále rozvádět a uvedu pouze ty, které sám považuji za důležité. Pomáhají nám vytvořit náhled toho, co se může na trhu dále dít.

1) Hlava ramena

Tuto formaci často vidíme na konci trendu a může znamenat jeho otočení. Jedná se o formaci, která defakto dokresluje cenový obrat podle Dowovi teorie.

Cena se odráží dále do trendu, ovšem ten již není tak silný a dojde k jeho obratu. Tato formace nám připomíná hlavu a dvě ramena nějaké postavy. Můžeme ji také spatřit v inverzní podobě „obrácené hlavy a ramen“.

Obrázek 11: Formace hlava a ramena

Zdroj: <http://fx-trading.cz/hlava-a-ramena/>, [online], 2016-08-02

2) Dvojité dno a dvojitý vrchol

Formace dvojité dno se může objevit při odrazu ceny od nějakého významného supportu. Tento odraz je zpravidla rychlý a silný a bývá vykreslen jednou či maximálně dvěma svíčkami s dlouhým stínem. Po nějaké době se trh k danému supportu opět vrátí a pokud dojde opět k odrazu, vytvoří se zde tzv. dvojité dno. Potvrdí se síla nakupujících obchodníků na této cenové hladině a může nastat odraz ceny do trendu, směrem od této úrovně. Tato situace se může opakovat i vícekrát a může tedy docházet k většímu množství odrazů. Čím více takovýchto odrazů nastane, tím je tento support silnější.

Inverzní situací je formace dvojitý vrchol, kdy dochází k minimálně dvojitému odrazu od nějaké cenové hladiny.

Obrázek 12: Formace dvojité vrchol

Zdroj: <http://proinvestory.cz/technicka-analyza-dvojity-vrchol-a-dno>, [online], 2016-08-02

3) Trendové čáry

Trendové čáry jsou jedním z nejjednodušších nástrojů technické analýzy. Obchodníci s jejich pomocí v grafu ohraničují ceny, nejčastěji trendy nebo pásma konzolidace trhu. Trendové čáry, pokud jsou do grafu dobře zakresleny, působí na trhy jako „mantinely“, mezi kterými se cena pohybuje. Většina obchodníků tyto linie zakresluje a používá stejně. Nejčastěji se obchodují odrazy od jednotlivých čar směrem do trendu či proražení těchto linií. V jejich okolí se také často umísťují stop lossy nebo target profity.

Trendové čáry tvoří trendové kanály. Slouží nám především jako nástroj identifikace trendu a usnadňují orientaci v grafech.

Obrázek 13: Trendové čáry, tvořící trendový kanál

Zdroj: <http://www.forexfriends.cz/3-3-164-pruvodce-.aspx>, [online], 2016-08-02

3. Sofistikovanější metody analýzy a tržní struktura

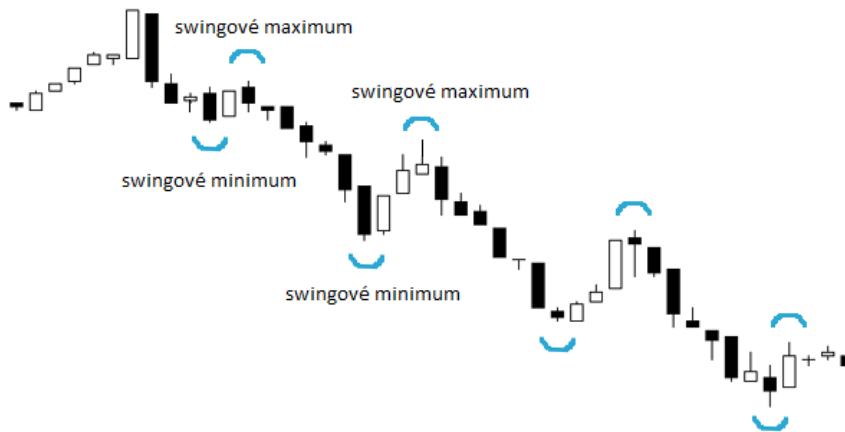
Dříve, než popíši metody a strategie, které slouží k identifikaci konkrétních obchodních příležitostí a k utvoření komplexního náhledu na trhy, vysvětlím, co znamená pojem tržní swing a swingové obchodování.

Tento výraz pochází z překladu slov „zhoupnutí se“ či „vlna“ a v traderském slovníku znamená určitý cenový pohyb, přesněji řečeno velikost tohoto pohybu. Každý swing má minimální a maximální hodnotu. Jelikož trh nikdy neroste či neklesá rovně bez jakékoli korekce a vždy dochází alespoň k nějakým vedlejším pohybům nahoru či dolů, právě těmto jednotlivým pohybům se říká swingy.

Dá se říci, že se trhy pohybují ve „swinzích“, které na sebe jednotlivě navazují. Neustále se „pohupují“ a tvoří tyto vlny. Přestože se někdy může zdát, že trhy padají nebo rostou téměř bez korekce, vždy můžeme zmenšit či zvětšit časový náhled a dané swingy najít. A právě obchodování těchto swingů ve směru hlavního trendu, tvoří základ ke swingovému obchodování. Každý trader chce obchodovat ve směru trendu, jelikož tak zvyšuje svou pravděpodobnost na úspěch.

Swing je tedy pojem pro určitý cenový pohyb na trhu, který je definován svou minimální a maximální hodnotou. Tento pojem budu v práci dále používat, především při technické analýze, jelikož některé cenové hladiny, měřené ze swingů například fibbonaciho retracementy, tvoří v trhu velmi důležité supporty a rezistence.

Obrázek 14: Ukázka swingových pohybů v trhu

Zdroj: <http://austinwinston.blogspot.cz/2012/10/using-swing-points-to-identify-price.html>, [online], 2016-08-02

3.1 Fibbonaciho retracement

Ve 12. století našeho letopočtu, objevil italský matematik Leonardo Pisano při řešení problému s množím králíků, jistou číselnou řadu, která údajně popisuje různé přirozené děje a přírodní poměry. Jedná se o Fibbonaciho matematickou posloupnost, která začíná těmito čísly:

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, 233, ...

Zajímavostí je, že tyto čísla a jejich zlomky se objevují na světě u různých živočichů, rostlin, matematických či fyzikálních jevů a jiných přírodních úkazech.

Například některé kaktusy mají poměr dužinatých žebér $8/13$, či $13/21$. Ulity měkčů, slunečnicová semínka, složení fraktálů a mnoho další úkazů je utvořeno podle fibbonaciho matematické posloupnosti. Jedná se o vskutku podivuhodný úkaz.

Fibonacciho retracementy pracují právě s hodnotami, které jsou odvozeny od této číselné řady. „Tento nástroj se odvozuje z podílových ukazatelů. Odvozují se následujícím způsobem. Vezměme 4 po sobě jdoucí Fibonacciho čísla, jako např. 13, 21, 34, 55 a vydělením jednoho čísla druhým dostaneme podílové ukazatele:“

$$\begin{aligned} 13/21 &= 0.618 \text{ (61.8\%)} & 34/21 &= 1.618 \text{ (161.8\%)} & 21/55 &= 0.382 \text{ (38.2\%)} \\ 34/55 &= 0.618 \text{ (61.8\%)} & 55/34 &= 1.618 \text{ (161.8\%)} & 13/34 &= 0.382 \text{ (38.2\%)}^1 \end{aligned}$$

V obchodní platformě již nemusíme nic počítat. Hodnoty, které si sami vybereme, máme předem nastavené. Tento nástroj je obchodníky na forexu hojně využíván. Podle fibonacciho úrovní obchodují ti největší účastníci trhu, jako jsou banky, hedge fondy a většina profesionálních obchodníků. Tvoří opravdové supporty a rezistence, které trh téměř vždy respektuje. Právě výpočet těchto úrovní ze swingových pohybů či různých cenových formací na denních, týdenních a měsíčních grafech, nám v trhu odhalí úrovně, které sledují ti největší a nejlepší obchodníci na světě. Fibonacciho retracement používám jako hlavní nástroj pro orientaci v trhu. Zakresluji tyto hodnoty na různé cenové formace a sleduji, jak na ně cena reaguje a zda a jakým způsobem svíce uzavírají v okolí těchto úrovní.

Základními hodnotami, které nastavuji, a jenž při obchodování používám, jsou: (uvedené hodnoty jsou v %)

0, 23.6, 50, 72.8, 100, 127.2, 154.4, 161.8 a 200.

Jednou z hladin, se kterou nejvíce pracuji, je hodnota 50. Jedná se totiž vždy o 50 procentní úroveň některé ze sledované formace. Často od této hladiny dochází k odrazu ceny dále do trendu či se v jejím okolí rozhoduje, kterým směrem bude trh dále směřovat.

Na obrázku 15 můžeme vidět fibonacciho retracement, měřený z posledního utvořeného swingu na tomto denním grafu. Vzdálenost mezi high a low hodnotami tohoto swingu je zvýrazněna červeně.

¹ Zdroj: <http://www.fxstreet.cz/fibonacci-retracement-jak-pouzivat-tuto-metodu.html>

Obrázek 15: Ukázka fibonacciho retracementů na vybraném grafu

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Když člověk po nějakém čase přijde na to, jak tento nástroj používat a co přesně na něm sledovat, dostane se mu do ruky opravdový „svatý grál“ obchodování.

3.2 Supporty a rezistence (S/R zóny)

Když se lajkým okem podíváme na jakýkoli graf, vidíme růstové či klesající pohyby cen, které před sebou mají spoustu volného prostoru. Pravdou ovšem je, že v trhu existují jisté cenové hladiny, na které cena v jejich okolí reaguje. Tyto úrovně nejsou v trhu vidět pouhým okem a zdá se, jakoby zde vůbec nebyly, ovšem mají na vývoj trhu velmi výrazný vliv. Jedná se o takzvané S/R zóny, tedy supporty a rezistence.

O support se jedná, pokud cena klesá a narazí na určitou hodnotu, kterou obchodníci považují za nízkou. Tito obchodníci již nechtějí, aby cena šla ještě níže a na této hladině nakupují. O rezistenci se naopak jedná, pokud trh stoupá a narazí na vlnu prodejců, kteří na

této cenové úrovni prodávají. Na těchto hladinách narazíme na dva typy obchodníků. Jedni vstupují do trhu reakčně a nakupují či prodávají za tržní cenu a druzí, kteří zde umístili čekající pokyny a čekají na jejich vyplnění.

S/R zóny se liší svým významem a jsou tedy různě silné. Buď dojde časem k jejich proražení nebo naopak k odrazu ceny. Ta se zde může úplně otočit nebo danou úroveň projet a pokračovat dále ve směru hlavního trendu. Co přesně se stane, záleží na síle nakupujících a prodávajících na jedné či druhé straně. Pokud trh daný support či rezistenci prorazí, cena se sem může kdykoli v budoucnu vrátit a danou úroveň opět testovat.

Velmi často ovšem dochází k tzv. rotaci trhu v oblasti těchto důležitých hladin. V případě, že zde cena rotuje, nakupující či prodávající jsou alespoň v dočasné rovnováze a teprve se rozhoduje o tom, jakým směrem se trh nakonec vydá. Tyto úrovně se dají vyzorovat právě některými pokročilejšími nástroji technické analýzy, jako jsou například fibonacciho retracementy.

Nejlepšími S/R zónami se kterými pracuji ve svých strategiích, jsou úrovně fibonacciho retracementu měřené z formací na denních, týdenních a měsíčních grafech. Sledování pohybů ceny v okolí těchto levelů na nižších TF, nám dává přesné informace o aktuálním dění na trhu a také samotné příležitosti k vstupům do krátkodobých pozic.

Další zajímavé supporty tvoří gapy, maxima a minima denních, ročních a extrémně volatilních svíček, které vznikly při nějaké události či po vyhlášení nějakých důležitých makroekonomických zpráv.

Důležité a významné supporty a rezistence mohou v trhu fungovat i několik let. Tyto hladiny mohou ukončit i velmi dlouhé trendy a úplně jej otočit. „Velcí hráči“ na trhu, banky a instituce, které tyto úrovně zahrnují do svých obchodních strategií, zde mívají nastavené čekající objednávky nebo zde během rotace trhu, kumulují své pozice aby skryli svou aktivitu.

Čím častěji se cena od dané úrovně odráží, tím je silnější. Některé měsíční či týdenní S/R drží ceny i několik let. Trh se pohybuje od jednotlivých hladin k jiným a my sledujeme, jak se od nich svíce odrážejí a jak uzavírají a snažíme se zaujmout pozice v souladu s aktuálním vývojem.

S/R zóny můžeme hledat na všech časových pásmech od 1 minuty po měsíční. Na obrázku 16 je denní graf německého indexu DAX. Když se podíváme detailněji, vidíme, jak jednotlivé svíce rotovaly a uzavíraly v okolí těchto úrovní.

Obrázek 16: Reakce trhu na fibonacciho retracementy

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

3.3 Jak funguje trh

Není tomu ještě ani tak dávno, co se na finančních trzích dalo obchodovat pouze pomocí fyzické přítomnosti na burze. Dnes již množství obchodníků, působících přímo na parketě burzy ubývá.

Většina z nich byla zvyklá vydělávat velké peníze, ovšem dnes, pokud si sednou k monitoru počítače, nejsou schopni své předchozí zkušenosti využít. Na trh totiž přichází noví obchodníci, kteří využívají nejnovějších přístupů a metod, pomocí kterých jsou schopni dosahovat zisků.

S pomocí počítačů má dnes téměř každý možnost profitabilně obchodovat na většině finančních trhů světa. Výjimku tvoří ani forex. Ovšem stát se profesionálním

traderem není lehká záležitost. Musíte se snažit dělat trading tak, jak jej dělají skuteční profesionálové a snažit se připojit k 10 procentům těch, kteří zde vydělávají peníze.

Podstata forexového trhu se příliš neliší od jiných druhů obchodování, které známe z běžného života. Primární úlohou je zde uskutečnit obchod. Trh páruje nákupní a prodejní objednávky a zároveň se snaží o maximální efektivitu.

Vystupuje zde velké množství obchodníků, kteří se liší velikostí kapitálu, obchodními přístupy a znalostmi. Finanční instituce a ti největší hráči na trhu, jsou schopni s cenou hýbat ve svůj prospěch. Dochází k jejich vzájemné kooperaci a obchodují na předem domluvených cenových hladinách. Žádný jiný trader či skupina traderů nikdy nebude disponovat tak velkým kapitálem, aby mohli ve svůj prospěch trhem hýbat. Je proto potřeba v trhu umět rozeznat, kdy se velcí obchodníci zapojili do trhu a obchodovat ve směru jejich úmyslu.

Tyto instituce obchodují úplně jiným způsobem než retailoví obchodníci. Oplývají na trhu jinými informacemi a know how, které se k běžným obchodníkům nedostane.

Spravují tak velký kapitál, že nemohou své objednávky uskutečnit v jeden moment, jelikož by pro ně na trhu neexistovala protistrana. Proto vyhledávají objednávky jiných obchodníků, nejčastěji limitní pokyny nebo stop lossy, které vyplňují a tím realizují a kumulují své velké objednávky. Trhy se tedy pohybují tam, kde mají „velcí hráči“ největší zájem obchodovat.

Nevýhodou těchto velkých finančních institucí je, že musí vyplňovat své objednávky denně, zatímco my, soukromí obchodníci, můžeme své obchody plánovat a čekat na správné příležitosti. Jedním z důvodů, proč se podaří na forexu vydělávat pouze 5 - 10 procentům obchodníků je, že „velcí hráči“ na trhu potřebují masu lidí, díky kterým jsou schopni sami ziskově obchodovat. Tyto malé, prodávající obchodníky není lehké udržet, když většina z nich přichází o svůj kapitál. Proto je důležité nabízet traderům neustále nové strategie, indikátory, možnosti a zprávy, aby byl tento dav stále početný a připraven na nové výzvy.

Marketing v tomto oboru je velmi silný a dokáže nalákat velké množství klientů po celém světě.

Všichni obchodníci mají na trhy jiný pohled a také obchodují v jiných časových horizontech. Rozdělují se proto do pěti skupin v závislosti na délce jejich obchodní aktivity:

Skalpeři: Jejich strategie a obchodní styl je přizpůsoben tomu, aby se jednotlivé obchody pohybovaly v řádu pouhých vteřin či několika málo minut. Obchodují na nízkých TF a dělají pouze krátkodobé obchody. Dělají často větší množství obchodů denně s menšími zisky a přináší do trhu okamžitou likviditu. Zisk z jednotlivých obchodů u těchto obchodníků nebývá větší než několik málo pipů.

Intradenní obchodníci: Tito obchodníci provádí své obchody v rámci jednoho dne. Nedrží své pozice přes noc a každý den tedy začínají s prázdnými pozicemi. Ke svým analýzám používají technickou analýzu, supporty a rezistence či denní zprávy. Délka jejich obchodů se pohybuje v rámci minut, až několika málo hodin. Profity intradenních obchodníků se pohybují maximálně v desítkách pipů.

Krátkodobí obchodníci již své pozice drží přes noc. Rozhodují se jak na základě technické analýzy, tak také z pohledu fundamentu. Jejich pozice trvají od několika hodin, po několik dní. Zajímají se o delší cenové pohyby a trendy.

Střednědobí obchodníci již své pozice plánují v horizontu dní či několik málo týdnů. Používají jak technickou tak fundamentální analýzu. Těmto obchodníkům se také říká tzv. swingoví obchodníci. Nemusejí obchodovat každý den, ovšem vždy mají v úmyslu delší cenové pohyby.

Dlouhodobí investoři na trzích vystupují úplně v jiném světle, než předchozí čtyři skupiny. Proto je také nenazýváme obchodníky, ale investory. Investují do instrumentů, ke kterým mají nejčastěji nějaký vztah. Snaží se diverzifikovat svůj majetek či dlouhodobě zhodnocovat kapitál. Své pozice mohou držet i několik let.

„Pokud začnou dlouhodobí investoři akumulovat nebo distribuovat své pozice, může to být počátkem nebo koncem dlouhodobého trendu. Vzhledem k tomu, že do této skupiny patří především velké instituce, které spravují obrovské sumy peněz, tak jsou schopni do trhu umístit velké objednávky a pozici dlouhodobě budovat.“²

Trh má defakto dvě hlavní fáze, a těmi jsou trendový pohyb (růst či pokles) a konsolidace (pohyb do strany). Ve fázi konsolidace jde o nalezení férové ceny na trhu. Zde proběhne největší počet obchodů a trh v ní tráví průměrně okolo 70% času. V tento moment většina účastníků na trhu vnímá cenu jako optimální a čeká na nové impulsy, které tento náhled změní. Aktivní jsou především skalpeři či intradenní obchodníci, kteří se snaží nakupovat v oblasti minim a prodávat v oblasti maxim tohoto pásma. Pokud na trh přijde nový impuls, cena prorazí na jednu nebo druhou stranu kanálu a začne s největší pravděpodobností nový trend. V tomto případě se do obchodování zapojí další časové rámce.

Někdy jsme svědky tzv. „falešných proražení“ těchto konsolidačních pásem. Cena toto pásmo nejprve prorazí, vše vypadá na trendový pohyb, ovšem poté se vrátí zpět.

Druhá fáze trhu je směrový pohyb (trend). Trh zkoumá, zda –li existuje zájem uzavřít obchod ze strany prodávajících či nakupujících na nižších či vyšších cenových hladinách. Cena se pohybuje a prozkoumává, kde jsou nabídky k vyplnění. Jakmile dosáhne extrému, tzn. na dané ceně není nikdo ochoten uzavřít obchod, tak se otočí a začne prozkoumávat opačný směr. Jsou - li objeveny nové cenové extrémy, můžeme říci, že trendový pohyb skončil a očekáváme příchod konsolidační fáze.

² TUREK, Ludvík. Market profile: eso v ruce obchodníka. Praha: Czechwealth, 2012, 273 s.

Obrázek 17: Pásmo konzolidace, „falešné proražení“ a začátek nového trendu

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

3.3 Pivot High/low

Jedná se o metodu, která nám na ukazuje, jakým způsobem se tvoří cena a jak na sebe jednotlivé svíce v grafu navazují. Pivot je taktéž jiný výraz pro denní svíci, respektive z ní odvozené maximální a minimální ceny, tedy její high a low hodnoty.

A právě proražení těchto maxim a minim jednotlivých svíci a to, kde tyto svíce uzavírají, nás zde zajímá nejvíce.

Tato strategie se používá na všech časových pásmech, nejen na denních. Platí skutečně na veškerých TF a jedná se spíše o způsob toho, jak trhy fungují, než o konkrétní strategii.

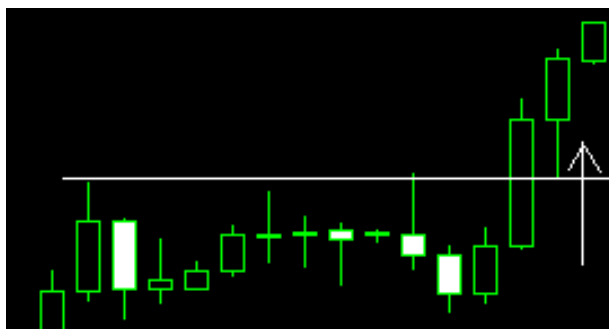
Při tvorbě každé nové svíce zde sledujeme následující tržní situace:

1) Uzavření právě tvořící se svíce nad nebo pod maximem či minimem předchozí jedné či skupiny více svíci. Tato situace nám sděluje, že trh byl během této doby natolik silný, že dokázal prorazit a uzavřít nad či pod touto úrovní. Právě ono uzavření nám napovídá, že trh s největší pravděpodobností bude pokračovat tímto směrem.

Cena může v průběhu vykreslování svíce tyto hodnoty překonat, ovšem nemusí zde uzavřít a může dojít pouze k falešnému proražení. Jak jsem již jednou zdůrazňoval v kapitole Metatrader4 a orientace v grafech, právě uzavírací cenu sledují a tvoří „velcí hráči“ na trhu a je pro nás tedy směrodatná.

Ideální scénář této situace je vyobrazen na obrázku 18. Černá svíce uzavře vysoko nad ostatními. Dojde k proražení jejich maxim (bílá rezistence), z té se tak stává support a ihned následující svíce se vydá tento support otestovat (tzv. pullback - návrat) a od něj se odráží dále do trendu.

Obrázek 18: Proražení a uzavření předchozích maxim a následný pohyb vzhůru

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Opačnou situací je, pokud cena překoná minima některých z předchozích svíci (bílý support na obrázku 19) a uzavře pod nimi. Opět čekáme na pullback ceny k této hladině, ze které se stává rezistence. Ten může přijít ihned následující první, druhou či jinou svíci nebo také vůbec přijít nemusí. Počítáme zde s odrazem ceny dále do směru proražení.

Tuto situaci můžeme vidět na obrázku 19.

Obrázek 19: Proražení a uzavření předchozích minim a následný pohyb dolu

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

2) Druhou variantou, která může při tomto tržním pojetí nastat je, že se trh, který má potvrzovat naši předchozí domněnku a pokračovat ve směru proražení, vrátí zpět nad i pod proraženou úroveň a uzavře zde. Potvrdí se tak falešné proražení a pohyb, který jsme čekali při našem původním záměru, tak nenastal. V tento moment musíme zbystřit naši pozornost a připravit se na změnu tržního náhledu. Tuto situaci si můžeme prohlédnout na obrázku 20.

Na falešná proražení je třeba si dát dobrý pozor, a jakmile se k nim dojde, je třeba zvážit setrvání v aktuálních pozicích.

Obrázek 20: Falešné proražení maximálních hodnot předchozích svící a obrat ceny

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Tuto metodu je vhodné používat v kombinaci s fibonacciho úrovněmi či jinými důležitými S/R zónami, kde sledujeme právě uzavírání a chování svící v okolí těchto

úrovni. Kombinace těchto znalostí už nám může postačit jako vhodný nástroj pro určování dalšího pohybu ceny.

Vždy je ovšem třeba dodržovat adekvátní riziko, používat stop loss a reálně s nadhledem hodnotit veškeré informace, které nám trh poskytuje.

3.4 123 gap

Jedná se o cenovou formaci, která není všem obchodníkům úplně známá, a která nám může o vývoji na trhu dát velké množství informací. Tvoří ji přesně 3 svíce, z čehož ta prostřední bývá často největší. Zdá se, jakoby mezi první a třetí svíci byla mezera, kterou vyplňuje prostřední svíce. Ukázku 123 gapu si můžeme prohlédnout na obrázku 21.

Obrázek 21: Klesající 123 gap

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Všimněme si, jak druhá svíce prorazila svíci první a místo toho, aby při tvorbě svíce třetí, došlo nejprve k pullbacku k minimu první svíce, cena rovnou putuje dále a dojde tak k „mezeře“ mezi první a třetí svíci.

K této formaci na trhu dochází, pokud jsou trhy dosti volatilní a cena se rychle ubírá jedním či druhým směrem. Zaznamenává velkou sílu trendu či daného cenového pohybu.

Pokud dojde k utvoření 123 gapu, trhem musela pohnout nějaká výrazná síla, větší, než je jakýkoli malý retailový obchodník. Takového pohybu jsou schopné ve většině případů pouze velké instituce, které chtěly z nějakého důvodu cenou výrazněji pohnout.

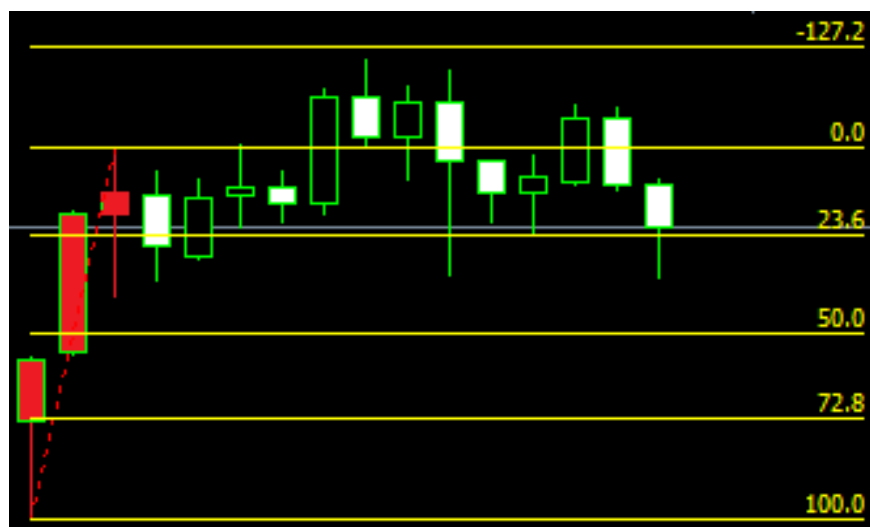
Pokud umístíme na danou formaci fibonacciho úrovně, můžeme sledovat, jak trh na tyto úrovně reaguje. Právě pohyby v okolí těchto úrovní a odrazy od 50 procentní hodnoty této formace, tvoří obchodní příležitosti, které budu v analytické části práce nejčastěji popisovat.

Trh tyto hladiny respektuje jako lokální S/R zóny.

123 gapy se objevují na všech časových pásmech od minutových po měsíční.

Na obrázku 22 vidíme měsíční 123 gap (červěně zbarvený) s použitím fibonacciho úrovní a na obrázku 23 tu samou situaci, akorát zmenšenou do týdenního grafu. Zde můžeme detailněji vidět, jak trh na tyto supporty a rezistence reagoval.

Obrázek 22: 123 gap na měsíčním grafu

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Obrázek 23: Formace 123 gap z měsíčního TF, přiblížená na týdenním grafu

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Tento postup tržní analýzy směrem od vyšších časových pásem k menším budu v práci dále praktikovat.

Zpravidla platí, že pokud vidíme v trhu rostoucí 123 gap, je zde patrná síla nakupujících a čekáme někdy v budoucnu pokračování tohoto trendu. Pokud tato formace vznikne ve své klesající podobě, hledáme na trhu vstupy spíše směrem dolů.

O vstupech do obchodů se vždy rozhodují na minutových grafech, konkrétně 30 a 5 minutových, kde sledují pohyby kolem těchto důležitých denních, týdenních a měsíčních úrovní a vstupují do krátkodobých obchodů.

4. Důležité sounáležitosti tradingu

4.1 Money management

Při obchodování na forexu či jiných finančních trzích, jsou důležitým nástrojem úspěchu dvě věci.

Jednou je obchodní systém či portfolio strategií, které používáme a tou druhou, která je pro dlouhodobý úspěch podstatně důležitější, je money management.

Na internetu, seminářích, knihách či všemožných manuálech a zdrojích, můžeme nalézt velké množství různých strategií, které zahrnují svět tradingu. Některé jsou starší či novější, špatné či lepší, některé jsou postavené na 70 procentní úspěšnosti, některé na 50 procentní. Ve finále příliš nezáleží na tom, kterou strategii se rozhodneme používat, protože většina z nich, pokud obchodujeme podle stanovených pravidel, je zisková. Ovšem důvod, proč většina obchodníků stále přichází na trhu o peníze, přestože používají výdělečné strategie, je jejich nedostatečné dodržování pravidel money managementu a podléhání emocím během obchodování. Až 60 procent úspěchu na trzích závisí právě na dobře propracovaném plánu money managementu a hlavně na jeho striktním dodržování.

Přesto se obchodníci převážnou část svého času zabývají učením a zdokonalováním obchodních strategií, místo aby se zaměřili na psychologii a práci s kapitálem.

Základním úkolem každého tradera je zůstat ve hře co nejdéle to půjde a nepřijít o svůj kapitál. K tomu je zapotřebí nepodstupovat na trhu příliš vysoké riziko a vstupovat do každého obchodu s předem definovanou maximální ztrátou, kterou musíme dodržet. Je třeba si zvolit určitou část kapitálu, kterou budeme v daném obchodě riskovat a počítat s tím, že se obchod nemusí vydařit a o tuto částku přijdeme. U krátkodobých obchodníků by toto riziko nemělo přesahovat 1 - 2 procenta z celkového kapitálu, u dlouhodobějších investorů maximálně 5 procent. Samozřejmě musíme také vědět, kde chceme obchod ukončit v zisku. Zpravidla by měl být poměr mezi výší naší odměny a ztrátou, alespoň 1:1.

Pokud disponujeme strategií, ve které jsme alespoň v šesti z deseti obchodů úspěšní (dosahujeme tedy úspěšnosti 60 procent), pak s tímto poměrem máme zajištěné dlouhodobé přežití na trhu. Můžeme mít však také strategii, která dosahuje vítězství pouze u 40 procent zrealizovaných obchodů, ale náš zisk je v poměru ke ztrátě 2:1. I takto se dá na trhu dosahovat dlouhodobého zisku a nemusíme mít pravdu ve většině obchodů.

Tento poměr, mezi potencionálním ziskem a ztrátou, se nazývá risk reward ratio (RRR). Měli bychom volit takovou míru risku, která nás udrží klidnými a nijak nenaruší náš plán, ani v případě deseti po sobě jdoucích ztrát.

Při nedodržování těchto pravidel se může velmi snadno stát, že při větším počtu ztrát v řadě, vážně ohrozíme naše dlouhodobé přežití na trhu tím, že přijdeme o velkou část našeho obchodního kapitálu a tuto ztrátu budeme později dlouho dohánět. V každém momentu rozhodování a působení na trhu musíme mít toto riziko na paměti. Ani u obchodů, které vypadají jednoznačně, nesmíme tuto částku překročit, jelikož právě tyto obchody nejčastěji končí ztrátou. Při obchodování na finančních trzích není nikdy nic dopředu jasné!

„Pokuste se definovat svůj cíl na trhu a nikdy nezapomeňte, že máte sami k sobě určitou zodpovědnost“.³

Dle Turka, money management zahrnuje následující kroky:

- 1. Seřazení možných obchodovatelných příležitostí podle aktuální výhodnosti k zobchodování a vlastní výběr nejvhodnějších obchodů*
- 2. Stanovení velikosti části obchodního kapitálu do příštího obchodu*
- 3. Přidělení obchodního kapitálu jednotlivým vhodným příležitostem*
- 4. Zhodnocení a určení povolené úrovně ztráty pro každou vybranou obchodní příležitost⁴*

Před každou pozicí, kterou chceme otevřít, musíme zhodnotit veškeré negativní vývoje, které nás mohou potkat, abychom později nebyli těmito okolnostmi zaskočeni a uměli na ně adekvátně zareagovat. Pokud je například RRR negativní, tzn., že potenciaální ztráta převyšuje potenciaální zisk, tuto příležitost zkrátka vynecháme. Při

³ Zdroj: TUREK, Ludvík. Market profile: eso v ruce obchodníka. Praha: Czechwealth, 2012, 273 s.

⁴ Tentýž zdroj

tradingu je úspěšný ten, kdo kontroluje své ztráty. Omyly a chyby jsou běžné i v normálním životě, ovšem nesmíme si dovolit, aby se pro nás jedna chyba stala osudnou.

4 pravidla money managementu, které podle Turka zaručí dlouhodobé přežití na trhu:

1. *Vždy ochraňujte kapitál. Obchodníci by měli limitovat ztrátu na jednu pozici na maximálně 2% celkového kapitálu.*
2. *Vždy používejte Stoploss. Krátkodobí obchodníci by měli limitovat ztráty k maximu 2% pro každou pozici.*
3. *Vždy vystupte ze ztrátových pozic před zavřením trhu – krátkodobí obchodníci.*
4. *Vždy přestaňte obchodovat na nějaký čas, když ztratíte 5% kapitálu. To dá čas klidně vyhodnotit situaci. Několik dnů mimo pomůže vyčistit hlavu. Zoufalý pokus rychle napravit ztráty téměř vždy vede k vytvoření ještě větší ztráty.⁵*

Jedno z pravidel, která o obchodování platí je, že ztráty přicházejí rychle, kdežto zisky pomalu.

Jak jsem již jednou zmínil, jednoduché metody a obchodování se zdravým rozumem, fungují na trhu nejlépe. Nesnažme se proti nikomu bojovat, ani nikoho porážet. Snažme se být na straně vítězů. Pokud budeme obchodovat na základě emocí a budeme chtít za každou cenu vyhrát, dříve nebo později jistě prohrájeme.

„Pravidla money managementu jsou rozhodnutí, která je potřeba dělat vědomě a plně je začlenit do svého obchodního přístupu.⁶

⁵ Zdroj: TUREK, Ludvík. Market profile: eso v ruce obchodníka. Praha: Czechwealth, 2012, 273 s.

⁶ Tentýž zdroj.

4.2 Psychologická hlediska tradingu

At' se nám již na trhu daří či proděláváme, vždy budou naše obchodování provázet emoce. Právě jejich kontrole a psychologii obchodování se budu v této práci dále věnovat.

S emocemi se setkáváme každý den a jsou každodenní součástí našich životů. Obchodování na forexu rozhodně není výjimkou. Cesta k úspěchu nevede přes emoce, a proto se je musíme naučit vnímat a pracovat s nimi.

Přáním všech obchodníků je konzistentní obchodování, což znamená vykazování pravidelných a dlouhodobých výsledků, jenž nedosahují velké fluktace kapitálu, a které přináší zisky. Tato dlouhodobá úspěšnost je již mnoha obchodníkům velmi blízko na dosah, dokud se jim doslova nerozplyne pod rukama. Tradeři se tak často dostávají do stavu frustrace a zklamání. Co tedy rozlišuje úspěšné a neúspěšné obchodníky? Můžeme si myslet, že je to inteligence či pracovitost, ovšem právě vysokoškoláci a vzdělaní lidé jsou těmi, kteří při tradingu nejvíce trpí.

Trh nám přináší téměř nekonečné množství příležitostí a to každý den, každou hodinu, minutu či sekundu. Toto prostředí vystavuje obchodníky velmi nehostinným psychologickým podmínkám. Každý je v určitý moment schopný na trhu rozeznat příležitost, ovšem to samotné ještě nestačí k souvislému úspěchu.

Zkušení obchodníci již dosáhli psychického stavu, systému postojů, které je dělají klidnými, soustředěnými a sebevědomými, tváří v tvář tak vysoce konkurenčnímu a nejistému prostředí, jako je forex. Tito obchodníci se již naučili nedělat zbytečné chyby a nemít obavy, které mají nekonzistentní obchodníci. Ti jsou schopni se naučit nějakou ziskovou metodu, ovšem málo z nich dosáhne toho, co je podstatné pro dlouhodobý úspěch.

Velmi podstatnou součástí tohoto stavu je přístup. Profesionální obchodníci, kteří dosáhli konzistence, se také setkali s emoční bolestí a to opakovaně, než se jim podařilo dosáhnout postoje, díky kterému jsou schopni na trhu pracovat efektivně. Mnoho z věcí a postojů, které jsme se za náš život naučili, na trzích neplatí a má zde opačný efekt.

V každém obchodě tradeři riskují určitou část svého kapitálu, ovšem to ještě neznamená, že tento risk také přijímají. Všechny pozice, do kterých na trhu vstupujeme,

jsou riskantní, jelikož jejich výsledek není nikdy jistý, ale je pouze pravděpodobný. Většina obchodníků přesto vidí pouze potencionální zisk a možnost ztráty si nepřipustí. Nejsou schopni zkrátka přijmout dané riziko, vyplývající z obchodu. A právě jeho přijetí má velký vliv na výsledky našeho obchodování. Ti nejlepší jsou schopni vstupovat a vystupovat z obchodů bez jediného zaváhání či vnitřního konfliktu. Riziko, které každý obchod přináší, nijak nenarušuje jejich klidné rozhodování a schopnost racionálně používat informace, které mu trh nabízí. Pokud se při obchodování cítíme jakkoli nepohodlně či jednáme podle emocí, nenaučili jsme se chápat riziko jako součást této profese. Budeme se mu snažit vyhýbat, ovšem bránit se něčemu, čemu se vyhnout nelze, nemůže nikdy dobře dopadnout.

Naučit se tento risk přijmout, může být pro někoho poměrně těžké. Neberme si prohry osobně, když víme, že žádný obchod není dopředu jistý.

Jakmile pochopíme, že ztráty k obchodování patří, a že udělat chybu je běžné, najednou se naši myslí velice uleví. Tento pocit je naprosto nepopsatelný, jelikož jsme najednou schopni reálně posuzovat veškeré informace a zůstáváme při tom klidnými. Trh nám přestane poskytovat bolestivé informace a my se soustředíme pouze na volný proud příležitostí, které nám nabízí. Pokud si navíc budeme schopni před každou otevřenou pozicí říci, že daný obchod může skončit ztrátou, budeme eliminovat unáhlené vstupy a hledat pouze ty, které nám zvyšují pravděpodobnost úspěchu. Trh nám říká pouze to, jaké jsou možnosti a záleží na každém z nás, jak s těmito informacemi naloží.

„Obchodování lze definovat jako čistou, nezatíženou osobní volbu s okamžitým výsledkem. Začátky, prostředky a konce jsou výsledkem naší interpretace dostupných informací a naší reakce na ně“.⁷

Kdy začneme trh pozorovat a kdy s tím skončíme, záleží pouze na nás. Trh je tu neustále a s ním i množství obchodních příležitostí.

⁷ DOUGLAS, Mark. (2010) Trading in the zone: tajemství úspěchu na burzovních trzích. Tetčice: Impossible, 188 s. Knihovna úspěšného obchodníka.

Pokud začínající obchodník zrovna dosáhl jednoho nebo několika úspěšných obchodů, nejspíš se nebude zabývat čímkoli, co by mohlo přinést problém. Pokud jsme v euforii, rozhodně si nebudeme schopni připustit, že existuje možnost prohry. Stále si musíme uvědomovat, že pouze my jsme zodpovědní za veškeré výsledky této činnosti.

Musíme znát sami sebe, rozpoznat naše pocity a emoce, které nás budou neustále provázet a dokázat je usměrnit a pracovat s nimi. Jen tehdy si budeme moci vybudovat určité schopnosti a návyky, které povedou ke konzistentním výsledkům. Obchodníci amatéři čekají, že se na trhu vyplní jejich sny a přání a brání se přijetí zodpovědnosti za své činy.

*„Dobrý trader je typem realisty. Zná současně své schopnosti a své limity. Vidí, co se děje na trhu a ví, jak na to reagovat. Analyzuje trhy bez toho, že by chtěl „ušetřit“, pozoruje své osobní reakce a dělá realistické plány. Profesionální trader si nemůže dovolit dělat iluze“.*⁸

Trhy jsou plná pokušení, které nás svádí. Začínající obchodníci si jsou sami sebou jistí a považují se za profesionály, pokud se jim na nějakou chvíli daří. Je to velice vzrušující si takto věřit, dokonce máme pocit, že na nějakou chvíli můžeme opustit svá pravidla a přesto vítězit. Jakmile přestaneme být na chvíli koncentrovaní a pustíme ke slovu naše emoce, můžeme si být jistí, že dříve nebo později na to doplatíme. Téměř vždy trhu odevzdáme ještě mnohem více, než se nám během úspěšné série podařilo vydělat.

*„Každý trader, má své vlastní démony, které musí vymítat na své cestě, aby se z něj stal dobrý profesionální trader“.*⁹

Elder ve své knize popisuje několik pravidel, které má trader dodržovat, aby se ze začínajícího obchodníka stal profesionálem:

⁸ ELDER, Alexander. (2006) Tradingem k bohatství Grada, 312 s.

⁹ Tentýž zdroj.

1. *Rozhodněte se, že jste na trhu na dlouhou dobu – jinak řečeno, že jste rozhodnuti být traderem ještě za dvacet let.*
2. *Naučte se tolik věcí, kolik jen přijde. Čtěte a poslouchajte, co říkají experti, ale udržujte si určitý stupeň kvalitního skepticismu ve všech věcech. Ptejte se a odpovědi expertů nepřijímejte bez kritického ducha.*
3. *Nestaňte se chamtivými a nevrhněte se do trhu, aniž byste na něj počkali – dejte si čas na studium a poznávání. Trh tady bude i v příštích měsících a letech s dalšími skvělými příležitostmi.*
4. *Vypracujte si metodu na analyzování trhů. Jinak řečeno, jestliže se konstatuje A, pak je tu důvod proto, abychom si mysleli, že přijde B. Trhy se nepřetržitě mění, musíte mít prostředky pro trading na trendujících i netrendujících trzích.*
5. *Zpracujte si plán „money managementu“. Váš první úkol musí být, garantovat si dlouhodobé přežití, druhý úkol je stabilní růst vašeho kapitálu a váš třetí úkol, je dosahovat pěkných přírůstků. Většina traderů umístí třetí úkol na první místo a nemá ani potuchy a těch prvních dvou.*
6. *Výherci myslí, cítí se a jednají odlišně od poražených. Musíte provádět určité sebezpozorování, podívat se do sebe, vyrvat si všechny své iluze a modifikovat váš bývalý způsob bytí, myšlení a chování. Provést všechny tyto změny je velmi obtížné, ale jestliže si přejete stát se profesionálním traderem, musíte se pustit do modifikování vaší osobnosti.¹⁰*

Jakmile se většina obchodníků blíží k uskutečnění obchodu, začínají se nevědomky odchýlovat od svých strategických plánů. Jestliže cítíme přehnanou radost, pokud se naše

¹⁰ ELDER, Alexander. (2006) Tradingem k bohatství Grada, 312 s.

pozice vyvíjí pozitivně či jsme naopak deprimováni, pokud negativně a nepodaří se nám dosáhnout klidné mysli, je třeba ukončit obchodování a odejít z trhu.

Obchodníci, kteří si již osvojili některé ziskové strategie či faktické informace, které jsou k obchodování potřebné, přijdou na to, že úspěch na forexu závisí hlavně na jejich celkovém psychickém stavu.

„Trading je disciplína orientovaná na výkonnost“.¹¹

Na rozdíl od jiných druhů práce či podnikání, čas, který strávíme na trzích, nemusí odpovídat odměně za tuto práci. Můžeme na trzích sedět hodiny denně a nevydělat ani korunu a stejně tak můžeme na trhu být hodinu denně a odnášet si nadstandardní zisky.

Elder popisuje čtyři faktory, kterými se trading liší od ostatních oborů podnikání:

- 1. Intelekt nemá nic společného s vaší schopností uspět jako trader. Úspěch není funkcí toho, jak moc jste chytrí nebo kolik jste se toho naučili na akademické půdě. Je však těžké toto akceptovat ve společnosti, která klade největší důraz právě na intelekt.*
- 2. Trading není o budování a posilování každodenních vztahů s klienty či zákazníky a následném profitování z těchto vztahů. Tyto vztahy, které jsou v byznysu tradičně důležité, mají se ziskovostí tradera jen málo společného. Trader začíná každý den úplně od začátku, jako nepopsaný list papíru.*
- 3. Tradiční pracovní den od 8 do 17 v tomto byznysu neplatí. Trader může sedět před obrazovkou i celý den a čekat na známou formaci a ona stejně nakonec nepřijde. Přesto je trader často v pokušení provést alespoň nějaký obchod, aby měl pocit, že něco dělá. Existuje zde také dilema, zda věnovat mnoho hodin denně průzkumu trhů, když se může stát, že nakonec nedojde k žádnému obchodu a vy tedy nedostanete*

¹¹ ELDER, Alexander. (2006) Tradingem k bohatství Grada, 312 s

zaplaceno za provedenou práci nebo dokonce den zakončíte ztrátou. Navíc pokud trader pracuje příliš tvrdě, riskuje vyhoření.

- 4. Kdybyste se rozhodli investovat čas, energii a emoce do rozvoje vlastní firmy a na poslední chvíli jste vycouvali, bylo by to považováno za selhání. I tak byste však měli být ochotni investovat čas a energii do průzkumu určité tradingové metody, a přesto být schopni změnit svůj názor na poslední chvíli, pokud jde o její reálné využití. Tržní podmínky se mění a my nemůžeme očekávat, že budeme schopni předpovědět všechny proměnné předem. Dokážeme-li se dostat ze špatného obchodu pouze s malou ztrátou, není to selhání. Naopak, je to třeba považovat za velký úspěch.¹²*

Pokud chceme naše obchodní dovednosti zlepšovat, a být úspěšní i v budoucnu, musíme se stále učit.

Podle Turka, bychom při tradingu měli udržovat následující učební proces: *studium, aplikace znalostí, vyhodnocování zpětné vazby a příslušná úprava svého přístupu.*

„Přičemž zpětná vazba je nejdůležitější součástí tohoto cyklu, protože je to právě zpětná vazba, která je nezbytná pro pochopení věci, jež děláte špatně, ale nedokážete je bez ní odhalit.“¹³

Mnoho začínajících obchodníků neumí nebo nechce používat zpětnou vazbu. Její analýza může být někdy nepříjemná či velice nudná, ale je právě tím, co nám umožňuje se stále zlepšovat a posouvat dopředu. S její pomocí odstraňujeme věci, které nejsou v souladu s naší strategií. Pokud se neumíme učit ze svých předchozích chyb, jsme odsouzeni k jejich opakování. Naše obchodní metoda musí být jediným východiskem pro náš trading.

Základním hnacím motorem, vedoucí k úspěchu je láska a víra v sebe sama. Musíte mít vlastní cíl a jít si za ním, musíte věřit tomu že to dokážete. Pokud je naše srdce a hlava v souladu, cítíme se spokojeně. Víme - li, že jsme něco odbyli, že sami sobě nebo někomu

¹² TUREK, Ludvík. Market profile: eso v ruce obchodníka. Praha: Czechwealth, 2012, 273 s.

¹³ Tentýž zdroj.

jinému lžeme, nemůžeme se sebou být přeci spokojeni. Nevěříme si a emocionálně se trápíme. Je - li k sobě člověk upřímný, vždy ví jestli jedná správně či ne.

Na forexu je třeba pracovat poctivě. Musíme vždy dát své tělo a mysl do rovnováhy, vědět kdo jsme a jaké máme cíle. Pokud budeme věřit ve své síly, nikdy nebudeme mít strach a vždy dokážeme překonat veškeré problémy.

Vždy mějme na paměti, že i ten zdánlivě nejlépe vyvíjející se obchod, se může stát ztrátovým. Nesnažme se mít na trhu za každou cenu pravdu. Trh je neosobní a my jsme pouze jednou proměnou z několika biliónů.

Neúspěšní obchodníci odchází z trhu zničení, jak morálně, finančně, tak také fyzicky.

Vždy utínejme ztrátové obchody včas. Čím více se bude ztráta prohlubovat, tím méně ji budeme chtít akceptovat, až do té doby, dokud nedosáhne takové výše, že nám již nic jiného nezbude.

To samé platí v opačném případě, pokud chceme rychle vybírat své zisky, abychom o ně nepřišli. Pokud přeci ukončíme pozici v plusu, nikdy nedosáhneme ztráty.

Staré známé pravidlo říká: Včas utínejte své ztráty, ale zisky nechte růst.

Jejich předčasné vybírání je pouze známka strachu a nezvládnutého přijetí risku.

„Opravdová cesta k bohatství a prosperitě je vždy v malých krocích. Některé kroky mohou být větší, než jiné, nemá však vůbec žádnou cenu si myslet, že každý krok bude skokem, protože nakonec tak dojde k vašemu pádu.“¹⁴

4.3 Rizika spojená s obchodováním

Existuje mnoho rizik, která jsou spjatá s obchodováním na forexu. Můžeme je rozlišit na ty, které můžeme sami ovlivnit a na ty, které ovlivnit přiliš nemůžeme.

¹⁴ TUREK, Ludvík. Market profile: eso v ruce obchodníka. Praha: Czechwealth, 2012, 273 s.

Do první kategorie patří takové, které si způsobíme sami svou neznalostí či chybou. O používání stop lossu jsem již v této práci psal. Je velice důležité vědět před každým obchodem, kam SL umístíme a učinit tak ještě před vstupem do pozice, pokud to stihneme. Pokud ne nebo nám to náš broker neumožňuje, je třeba ho umístit ihned po vstupu. Pokud jej předem nenastavíme, je možné, že až se cena bude blížit k hranici, kde bychom již měli pozici ukončit, budeme stále doufat v obrat a nebudeme tak chtít učinit. Tato ztráta pak může narůst do takové velikosti, která daleko přesahuje naše pravidla money managementu.

Na trhu také často dochází k náhlým a prudkým pohybům, které mohou pohnout trhem o desítky pipů během několika málo sekund. Zejména při vyhlásování některých důležitých zpráv či makroekonomických údajů. Při těchto velkých cenových pohybech dochází na trhu často k problému s likviditou. Takové situace, bez nastaveného stop lossu, mohou znamenat smazání obchodního účtu o desítky procent nebo můžeme také přijít o veškerý kapitál.

Dalším z rizik, která je třeba brát na vědomí, jsou taková, která bohužel příliš ovlivnit nemůžeme. Jedná se o závažné politické či ekonomické situace, které mají na trhy dalekosáhlý globální vliv. V dnešní nejisté době se děje mnoho věcí, které velmi výrazně ovlivňují ekonomiky jednotlivých států. Mnoho světových událostí má schopnost rapidně měnit situace na finančních trzích. Může se také jednat o náhlé politické či vládní kroky.

Jako příklad, zde uvedu krok Švýcarské národní banky (SNB), která se v lednu roku 2015, rozhodla ukončit pevnou vazbu švýcarského franku na euro. Tento krok byl veřejností naprosto nečekaný a nikdo, kromě samotných představitelů banky o něm dopředu nevěděl.

Do té doby byl nejnižší možný kurz CHF vůči euru, stimulovaný SNB, 1,20 eur za švýcarský frank. Přes noc, během několika málo minut, byla tato minimální hranice zrušena a kurz těchto měn se téměř vyrovnal, což představovalo zhruba 20-ti procentní změnu vzájemného kurzu. Jelikož tento pohyb byl doslova „skokový“, trh přeskočil většinu stop lossů otevřených pozic obchodníků. Zkrátka se trh během několika sekund posunul o tisíce pipů níže.

Velké množství obchodníků a investorů přišlo o veškerý investiční kapitál a mnozí z nich se dostali do záporných částek, které později museli uhradit. Zkrachovalo také mnoho brokerů, jelikož musely přebírat závazky po svých klientech, kterým již došel kapitál. Mezi nimi byl i jeden z tehdy nejsilnějších brokerů v Evropě, britská Alpari.

Tato extrémní situace nám ukazuje, k čemu všemu může na trzích dojít.

Na obrázku 24 můžeme vidět týdenní graf měnového páru EUR/CHF. Dlouhá bílá svíce znázorňuje výše popsany krok SNB a jeho dopad na trh.

Obrázek 24: 1W graf měnového páru EUR/CHF zobrazující dopad rozhodnutí SNB

Zdroj: vlastní zdroj, Metatrader4

Těmto situacím lze do určité míry předejít, a to tak, že budeme pozice držet co nejkratší dobu nebo alespoň ne přes noc. Ovšem nikdy se tohoto rizika nemůžeme zbavit úplně, jelikož nikdy nevíme, co se na trhu stane.

Toto je jeden z důvodů, proč své obchody realizuji na nižších časových pásmech a držím tak své pozice pouze v řádu minut či několik málo hodin.

5. Analýza trhů a příklady obchodů

V této části práce se budu věnovat technické analýze vybraných instrumentů, včetně možností zobchodování daných příležitostí. Prezentovaný obchodní systém vychází z teoretických podkladů této práce. Budu pracovat s měnovými páry, které jsou standardně v nabídce většiny brokerů, a také s kontrakty na DAX.

Nejedná se o určité předem stanovené metody, ale o komplexní tržní analýzu, kde se snažím přímo sledovat situaci na daném trhu a využívat veškeré znalosti a informace, které mi trh nabízí a které mohu použít pro obchodování.

Základním stavebním kamenem prezentovaného obchodního stylu, budou fibonacciho retracementy z dlouhodobějších časových pásem, jako jsou měsíční, týdenní či denní grafy. S těmito hladinami budu dále pracovat na nižších TF, převážně 30M či 5M, kde budu analyzovat aktuální dění na trhu a popisovat možnosti, které zde trh nabízí.

Nejpoužívanější a nejlépe fungující formace jsou swingy a 123 gapy, které také v trhu nejvíce vyhledávám.

Vždy nějakou chvíli v praxi trvá, než přijdeme na to, která formace a jaké úrovně jsou v trhu aktuální. Je třeba vyzkoušet více formací, než nalezneme ty, které nejvíce fungují. Po nalezení správných úrovní a utvoření komplexního náhledu na daný instrument na vyšších TF, postoupím k analýze směrem k nižším časovým pásmům, kde budu hledat příležitosti pro vstupy do pozic.

Právě kompletní analýza od nejvyšších časových pásem je důležitá pro utvoření celkového náhledu a rozšifrování aktuálního dění na trhu.

Budeme analyzovat situace z minulosti a věnovat se tedy zpětné analýze, která je velmi důležitá pro to, abychom věděli, které informace na trhu sledovat při našem budoucím působení, a jak na trhu dále pracovat.

5.1 Měnový pár GBP/AUD

Na obrázku 25 vidíme měsíční graf tohoto páru.

Obrázek 25: Měsíční graf měnového páru GBP/AUD

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Tento trh je od počátku roku 2013 v rostoucím trendu. Můžeme si všimnout korekce trhu, která zde probíhala v roce 2014. Právě tato korekce tvoří swingový pohyb, na který můžeme použít fibonacciho retracement s předem definovanými hodnotami. Je vidět, že trh na tyto hodnoty v průběhu dalších měsíců reaguje a tyto levely jsou tedy pro tento trh aktuální.

Vrchol tohoto swingu je na hodnotě fibonacciho retracementu 100, dno na hodnotě 0. Právě vzdálenost mezi tímto maximem a minimem je zvýrazněna červenou přerušovanou čarou.

Vrchol swingu tvoří velmi výraznou rezistenci. Červeně zbarvená svíce koncem února roku 2015, překonala touto rezistenci a uzavřela nad ní. Právě tato svíce nám říká, že je trh velmi pravděpodobně připraven k dalšímu růstu.

Z předchozí rezistence (hladina 100) se stává support, který trh respektuje a odráží se od této hodnoty dále do trendu.

Všimněme si, jak se trh zachoval v okolí hodnoty 127,2.

Právě u fibonacciho úrovní 127,2 a 161,8 měřených ze swingů, „123 gapů“ či dalších formací, můžeme očekávat krátkodobé zastavení či obrat trendu. Cena zde chvíli kumulovala a později uzavřela nad touto hodnotou.

Trh dále stoupal a hodnotu 154,4 a 161,8 překonal poměrně bez potíží. V okolí hodnoty 200 se začala cena opět kumulovat a poté se vydala zpět a uzavřela pod touto hladinou. Nyní se měnový pár obchoduje v okolí hodnot 161,8 a 154,4.

Předposlední svíci na grafu, je bílá svíce doji. Ta sama o sobě vypovídá o určité nerozhodnosti a způsob, jakým uzavřela, tedy pouze malý kus pod hladinou 154,4, nás nikterak nepřesvědčuje o velké převaze prodávajících.

Pokud svíce uzavře v těsné blízkosti nebo přímo na úrovni některé ze sledovaných cenových hladin, nemůžeme si být jisti, zda je tento level považován za support či rezistenci. Jelikož zde došlo k uzavření v blízkosti 154,4 a zároveň jsme neuzavřeli pod minimem předchozí svíce, můžeme z této situace vyvodit, že síla prodávajících není tak velká a lze očekávat alespoň krátkodobé zastavení či obrat ceny, což také potvrzuje právě tvořící se poslední, zelená, rostoucí svíce.

Takto jsme si utvořili základní náhled na měnový pár GBP/AUD a vyznačili si základní S/R v trhu. V okolí těchto hodnot budeme hledat další formace a utvářet tržní náhled na nižších TF. Jelikož jsou tyto hladiny sledované těmi největšími obchodníky, dochází zde k uskutečnění velkých objemů objednávek a také k vysoké volatilitě. Jednou z nejvíce zajímavých a často fungujících formací, které můžeme v okolí těchto hladin hledat, jsou formace 123 gap na 30M grafu.

Na obrázku 26 vidíme situaci na 30M grafu tohoto měnového páru ze dne 9.2.2016.

Obrázek 26: Formace 123 gap a z něj zakreslené fibo hladiny na 30M grafu

Zdroj: vlastní, metatrader4

Cena přišla zespodu k žluté hladině 161,8 a uzavřela nad ní. Nakupující zde byli velmi silní a cena utvořila dlouhou nákupní svíci, která v kombinaci s předchozí a následující, tvoří formaci 123 gap, jenž je v grafu zakreslena červeně.

Dalším krokem, je nanesení fibonacciho hodnot (modře) na tuto formaci, čímž odhalíme podstatné S/R zóny na tomto TF. Tyto úrovně pro nás budou klíčové pro sledování ceny na 5 minutovém grafu, kde v okolí těchto hladin budeme hledat příležitosti pro vstup do obchodu.

Výhoda obchodování na nižších TF spočívá v poměrně krátké době, strávené v pozici, čímž se vyhýbáme riziku spojenému s dlouhodobějším držením pozic a navíc tak můžeme v trhu obchodovat více příležitostí, než na vyšších TF. Vždy je ovšem třeba mít celkový tržní náhled a snažit se co nejpřesněji reflektovat, co se na trhu děje.

Na obrázku 27 vidíme tu samou situaci na 5M grafu. 123 gap z 30M grafu máme vyznačený červenou přerušovanou čarou.

Obrázek 27: 5M graf s fibonacciho úrovněmi předchozího 123 gapu

Zdroj: vlastní, Metatrader4

V tento moment, nás bude velice zajímat 50% úroveň z této formace, která odpovídá fibonacciho úrovni 50. Právě tato hodnota je velmi sledována velkými obchodníky na trhu. Mnoho jejich obchodních strategií je založeno právě na sledování této hodnoty.

Všimněme si, jak se cena chová na červeně vyznačené hladině. Jedná se o první test této hladiny po vytvoření měřené formace. Cena nejprve (v místě šipky) uzavře velmi malý kus pod touto úrovní, což nás příliš nepřesvědčí o dalším pohybu směrem dolů. Ideálním scénářem je tedy čekat, až cena uzavře výrazněji nad či pod touto hladinou a nejlépe také nad či pod high/low hodnot předchozích svíci.

Následující dvě zelené svíce, jsou inside svíce. Další, bílá svíce, která uzavře pod touto hladinou, uzavře již výrazněji a navíc pod low hodnotou předchozích svíci, což napovídá o síle prodávajících, kteří nakonec chtějí cenu „tlačit“ dolu.

U formace 123 gap je statisticky výhodnější vstupovat do pozic při odrazu od úrovně 50 do směru jejího vzniku. Jelikož zde byl ale trh v dlouhodobém downtrendu, mohli jsme si dovolit vstoupit do prodejní pozice, byť s menší pravděpodobností úspěchu.

Správným nastavením, pro naši obchodní pozici, zde bude vstup do shortu při pullbacku k protnuté hladině 50. K těmto návratům dochází velmi často, jelikož si sem velcí obchodníci vrací vyzvednout čekající objednávky. Je dobré si na pulback ceny počkat, jelikož tak snížíme velikost případné ztráty a zvýšíme prostor pro zisk.

Příkaz stop loss umístíme na předchozí fibonacciho úroveň, tedy 23,6 (fialově), což je cca 26 pips a target profit na hodnotě 72,8 (fialově), což je cca 21 pips. Můžeme také pozici rozdělit na dvě menší, přičemž jedna bude mít target profit na hodnotě 72,8 a druhá na další fibonacciho hodnotě v řadě, což je hodnota 161,8 z měsíčního grafu (cca 55 pips). První, kratší pozici, vybereme rychleji a druhou si dojdeme pro větší zisk.

Vidíme, že hned následující svíce je poměrně „nepříjemná“ dlouhá zelená svíce, během které vstoupíme do obchodu. Nedojde ovšem k protnutí stop losu, a přestože to s naší pozicí nevypadá příliš optimisticky, cena se nakonec otočí a putuje námi předpokládaným směrem. Dosáhne prvního target profitu a později i druhého na hodnotě 161,8, u které dojde k obratu.

Podle tohoto nastavení bychom v uvedeném případě dosáhli ziskového obchodu.

5.2 Měnový pár USD/CAD

Nyní se podíváme na měnový pár amerického dolaru s kanadským dolarem. Na obrázku 28 vidíme měsíční graf tohoto páru.

Obrázek 28: Měsíční graf měnového páru USD/CAD

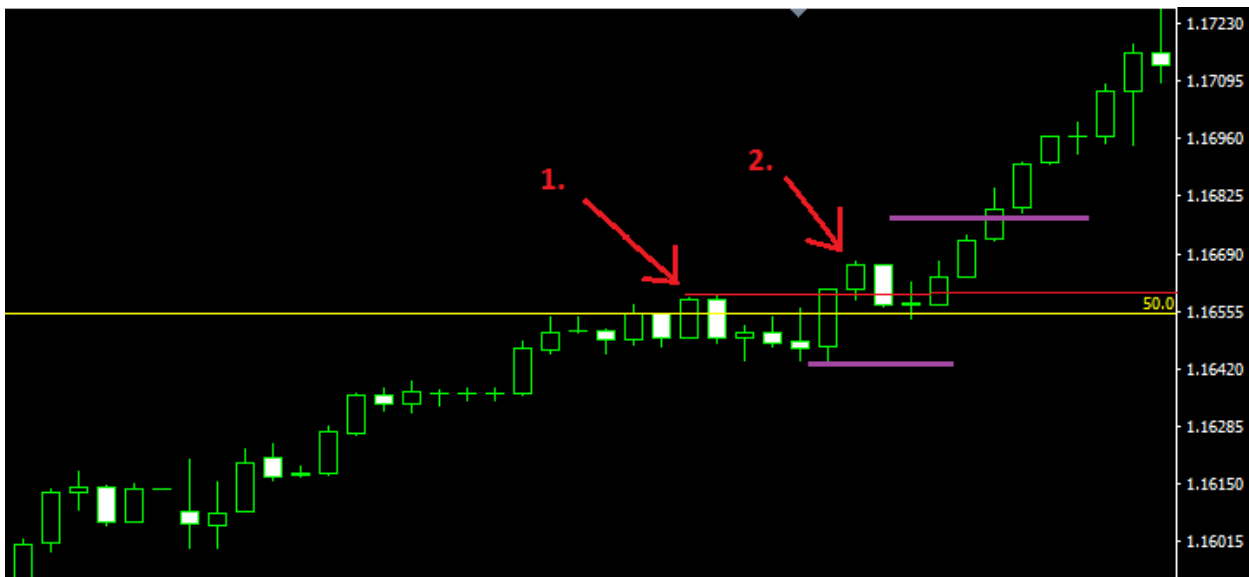
Zdroj: vlastní, metatrader4

V jeho levé části, vidíme velkou formaci 123 gap, na které jsou naneseny fibonacciho úrovně. Uprostřed této formace se nachází dlouhá zelená svíce, která vznikla přibližně v září roku 2008. Tato svíce je extrémně volatilní a k podobně razantním pohybům nedochází na trzích často. Jedná se o největší svíci na grafu a dosahuje rozmezí přibližně 2500 pips. Kanadský dolar zde během jednoho měsíce oslabil vůči americkému o zhruba 20 %. Tato svíce je vidět a vidí ji také většina obchodníků na trhu. Můžeme si být téměř jistí, že na značné množství tak velkých svící, budou platit fibonacciho retracementy.

Tyto úrovně jsou zde těmi nejhlavnějšími S/R zónami na tomto trhu a budou platné i v následujících letech.

Na obrázku 29 vidíme 30M graf tohoto měnového páru ze dne 2. ledna 2014, kdy po 6-ti letech přišla cena ze spoda k fibonacciho hladině 50.

Obrázek 29: 30M graf měnového páru USD/CAD ze dne 2.1.2014

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Můžeme vidět, jak se cena o tuto rezistenci ihned zarazila, došlo zde k mírnému odrazu, a poté začla v okolí této úrovně kumulovat. Dále se trh pokouší o proražení této úrovně, což se také podaří, ovšem tato svíce (v místě 1. šipky) nad ní uzavře jen velmi lehce, což v první chvíli nevypadá, že nakupující jsou dostatečně silní.

Cena se hned další klesající svící vrátila zpátky pod úroveň 50, ovšem za dvě hodiny došlo opět k proražení této hladiny. Cena zde uzavřela již poměrně výrazněji, zhruba okolo 40 procent své velikosti. Tenkou červenou čarou je zde zobrazena rezistence, kterou utvořily předchozí dvě svíce, jenž krátkodobě prorazily a uzavřely nad tímto levellem. Hned další svíce (2. šipka), již zavřela celou svou hodnotou nad úrovní 50, a také nad maximem předchozích svící, což už nám dává dostatek podkladových informací, abychom mohli očekávat pohyb vzhůru. Jelikož zde došlo k překonání velmi významné a dlouhodobé cenové úrovně, čehož si jistě všimli také velcí obchodníci (institute, profesionálové), můžeme očekávat jejich zapojení do trhu a o něco výraznější cenový pohyb.

Do pozice bychom mohli nastoupit při pulbacku k červenému supportu, který vznikl z předchozí rezistence. Ideální umístění stop lossu by bylo na dně předchozí zelené svíce (fialově) s target profitem v poměru 1:1 k naší potencionální ztrátě (taktéž fialově).

Jelikož, jak jsem již zmínil, jsme zde mohli očekávat silnější cenový pohyb, bylo by moudré do trhu vstoupit ještě s druhou, případně třetí pozicí s delším ziskovým cílem. Velikost těchto pozic musí být samozřejmě v souladu s našimi pravidly money managementu, kdy by riziko na jeden obchod nemělo být vyšší než 1 – 2 % z celkového kapitálu!

Můžeme vidět, jak se cena po odrazu od fibonacciho úrovně odrazila do silného dlouhého trendu. Pokud bychom nastoupili do dvou či tří pozic, druhou bychom ukončili v poměru 2:1 k naší ztrátě a třetí pozici bychom nechali růst a to nejlépe do té doby, dokud by některá z dalších svící neuzavřela pod předchozí a dala nám tak signál k možnému konci tohoto cenového pohybu.

Je neuvěřitelné, že i po 6 letech cena zareagovala na tuto hladinu velmi přesně. Obchodníci, kteří neví co mají na trzích sledovat, o těchto hladinách ani netuší, ovšem ty jsou pro aktuální dění na trzích velmi podstatné.

Při identifikování obchodních příležitostí a vstupování do pozic, bychom měli být velice opatrní a obezřetní a nebrat hned první obchod, který se nám naskytne. Musíme se důkladně přesvědčit, jaké informace nám trh nabízí a počkat na tu správnou formaci a vhodné uzavření svící. Musíme si všimnout detailů a snažit se opravdu pochopit, co se na trhu děje.

Měli bychom mít stále na paměti, že ostatní obchodníci se na trzích snaží také vydělat a mnoho pohybů a signálů, ke kterým dochází, mohou být pokusem velkých institucí nalákat amatérské obchodníky do snadných pozic.

Profesionálové mají již trhy „nasledované“ a vědí, že se nesmí nechat zlákat naivní vidinou po snadných penězích. Umí v trhu rozeznat svou příležitost a jsou vždy připraveni objektivně vyhodnotit danou situaci.

5.3 Měnový pár GBP/USD

Další ukázka technické analýzy bude z měnového páru GBP/USD, nazývaným také „cable“. Na obrázku 30, můžeme vidět týdenní graf tohoto instrumentu.

Tento trh je celkově v klesajícím trendu a na swingový pohyb, který tvoří korekci tohoto trendu, nanese fibonacciho hladiny.

Obrázek 30: Týdenní graf měnového páru GBP/USD

Zdroj: vlastní, Metatrader

Jak jsem již zmiňoval v kapitole 5.1, u hodnot 127,2 a 161,8 můžeme čekat krátkodobý či úplný obrat trendu. Velcí obchodníci chtějí na těchto cenách obchodovat nebo zde mají uložené své limitní objednávky.

Na tomto grafu vidíme, jak trh respektoval úroveň 127,2. Nepodařilo se mu pod touto hladinou uzavřít a na zatím neurčitou dobu se cena vydala opačným směrem.

Na obrázku 31, můžeme tuto situaci vidět detailněji z pohledu denního grafu.

Obrázek 31: Denní graf měnového páru GBP/USD

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Sledujme hodnotu 127,2. Cena k tomuto levelu přišla shora a vidíme, jak pod ní hned při svém prvním kontaktu svíce uzavřela. Obchodník amatér by pravděpodobně při pullbacku ceny ihned vstupovat do short pozice. Ovšem toto uzavření bílé svíce je příliš „okaté“. Málokdy se stane, že cena překoná tak důležitou úroveň hned napoprvé a navíc zde tato svíce uzavřela svou menší částí, cca 40 % své hodnoty. Zkušenější obchodníci si počkají, co se okolo tohoto levelu bude dít dále.

Další svíci je zelená svíce doji, která hovoří o nerozhodnosti na trhu, z čehož můžeme usoudit, že se zde poměr mezi nakupujícími a prodávajícími vyrovnal. Z grafu můžeme vyčíst, že zde obchodníci ukončovali své short pozice, a zbylí prodávající byli pomalu přetlačováni nakupujícími. Na trhu začal být zájem pouze o vyšší ceny.

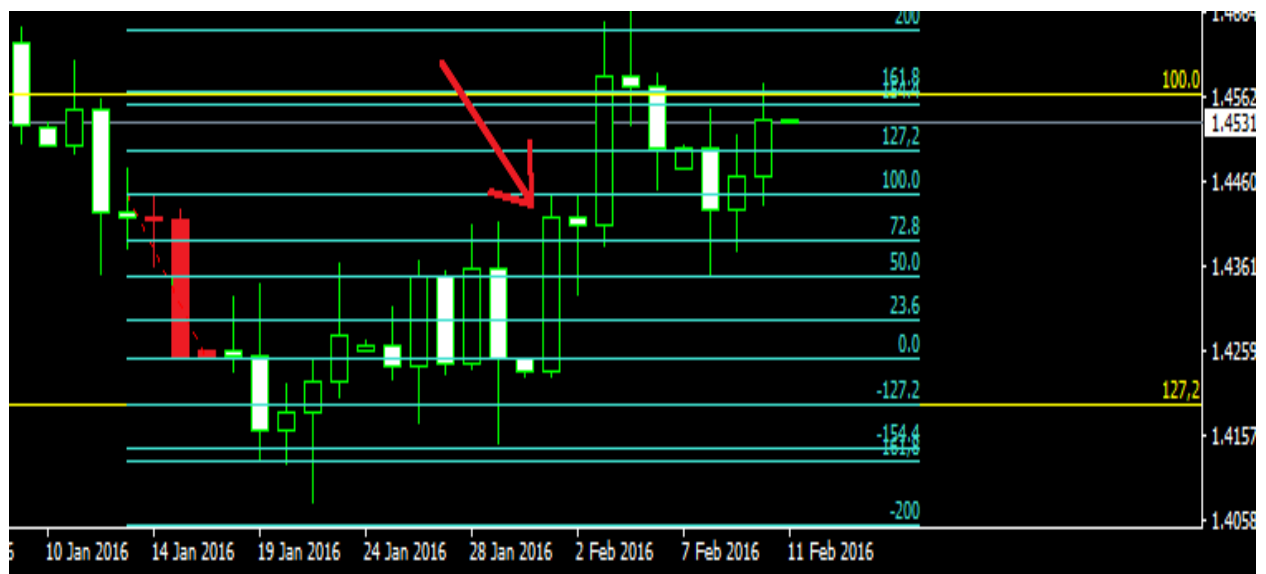
Následující zelená svíce „hammer“ má dlouhý zelený stín, který je alespoň třikrát tak dlouhý, jako její tělo, což nám potvrzuje dominanci nakupujících. Navíc uzavírá nad hodnotou 127,2, což nám v kombinaci s předešlými informacemi dává dostatek důkazů o možném obratu trendu.

Další, zelená svíce již uzavřela celým svým objemem nad hladinou 127,2 a také nad maximem předchozího hammeru. High hodnota předchozí svíce je vyznačena tenkou červenou čarou a po jejím překonání ze z ní stává support. Toto je signál ke vstupu do

obchodu. Ideálním místem pro nákup je pulback k tomuto supportu, kde můžeme vstoupit do longu. Stop loss by byl na dně dlouhého stínu svíce hammer (označeno fialově) a cílovou hladinu bychom mohli opět rozdělit na dvě části, jednu v poměru 1:1 k potencionální ztrátě a druhou na hodnotě 100 fibonacciho retracementu z týdenního swingu, kam by trh měl dojít. Cenu ukázkově drží červený support a po několika dnech dokoná obrat vzhůru.

Toto je další ukázka, jak přesně tyto hladiny v trhu fungují na všech časových pásmech. Princip pohybu ceny je podobný na všech TF a také na většině obchodovaných instrumentů.

Podívejme se ještě na obrázek 32, který zobrazuje tu samou situaci na stejném TF, ovšem všimněme si formace 123 gap, která se nachází těsně před hladinou 127,2. Je poměrně nenápadná a ne všichni obchodníci o ní vědí. Pro lepší orientaci je tato formace zbarvena červeně.

Obrázek 32: Formace 123 gap na denním grafu měnového páru GBP/USD

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Opět použijeme fibonacciho úrovně. Všimněme si, jak cena udržela hladiny 154,4 a 161,8 z této formace. Na této hodnotě se utvořila ona zelená svíce hammer s dlouhým

spodním stínem a zde nakonec došlo k obratu trendu. Dále můžeme vidět, jak důležité dále byly jednotlivé hladiny tohoto 123 gapu pro další vývoj. Pokud bychom intradenně pracovali na nižších TF, rozhodně bychom tu našli mnoho příležitostí k profitu.

Všimněme si, jak trh reagoval, když poprvé výrazně uzavřel nad fibonaccioho hodnotou 50 (v místě červené šipky). Ihned následující svíce se po pullbacku k této hladině odrazila dále vzhůru. Je zde vidět, jak obchodníci reagovali na překonání této hladiny, což ještě zesílilo celkový růstový pohyb k žluté hladině 100.

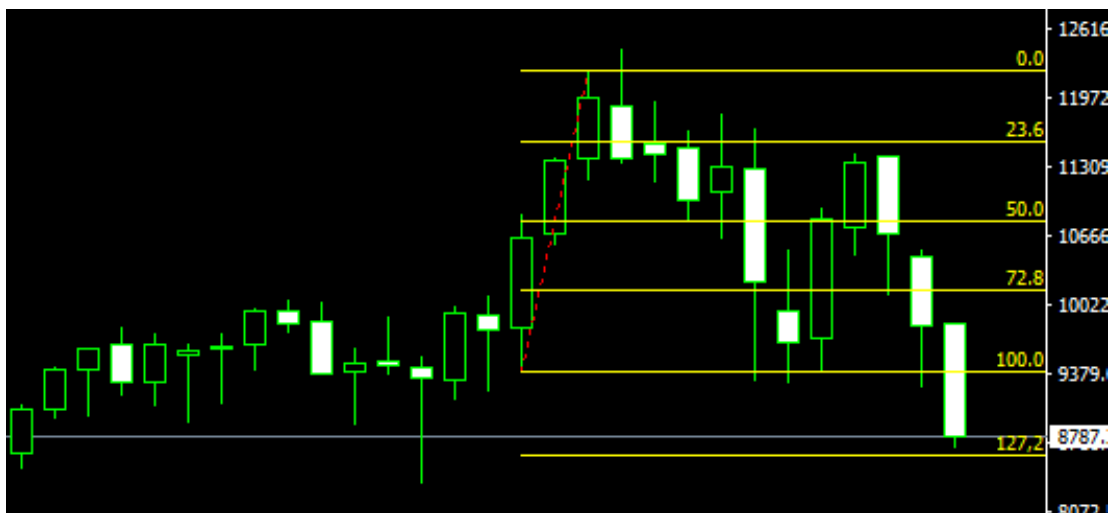
Vždy můžeme pro technickou analýzu použít více strategií či postupů. Jejich kombinací dosáhneme přesnějších informací a větší pravděpodobnosti úspěchu. Někdy je potřeba vyzkoušet více metod a sledovat více formací najednou. Vždy se ale musíme v grafech vyznat, přemíra informací může totiž vést k celkové dezorientaci. Proto to nesmíme s používáním různých metod přehánět, klíč k úspěchu vede vždy v jednoduchosti.

5.4 Index DAX

Nyní se podíváme na největší akciový index v Evropě, německý DAX. Tento instrument je na forexu také k obchodování prostřednictvím CDF kontraktů.

Na obrázku 33 vidíme měsíční graf tohoto indexu.

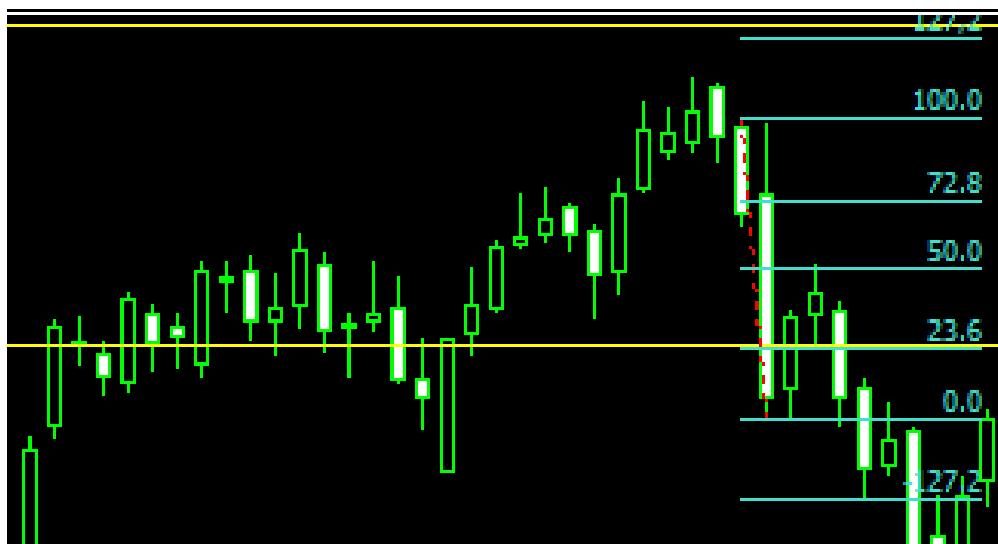
Obrázek 33: 123 gap na měsíčním grafu indexu DAX

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Na počátku roku 2015, zde tři měsíční svíčky vytvořily rostoucí 123 gap, což je hned první věc, která nás na grafu zajímá. Na tuto formaci nanese fibonaccioho hladiny a podíváme se na nižší, denní graf, kde budeme hledat zajímavé formace, nejlépe další 123 gapy, které se budou nacházet v okolí těchto úrovní. Na obrázku 34 je náhodně vybraná situace, z listopadu roku 2015, kde se na denním grafu utvořil v okolí fibonaccioho úrovně 50, klesající 123 gap.

Obrázek 34: 123 gap na denním grafu indexu DAX

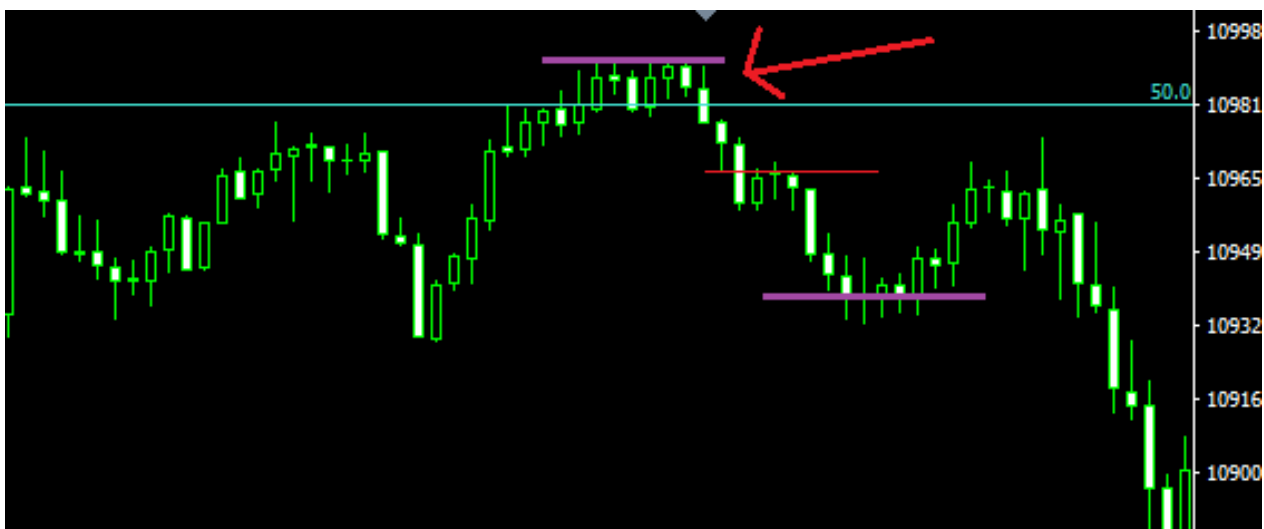

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Jak již víme, u těchto úrovní dochází k vysoké volatilitě a prodávající zde byli natolik silní, že se cena krátkodobě „utrhla“ a vytvořila tuto formaci. Všimněme si, jak se později cena odrazila téměř na pip přesně od 50 procent tohoto 123 gapu. K podobným odrazům od této úrovně do směru trendu dochází velmi často a jsou to jedny z nejvyhledávanějších a nejlepších momentů na trhu.

Nyní se na tuto situaci podíváme detailně na 5M grafu.

Obrázek 35: 5M graf indexu DAX

Zdroj:vlastní, Metatrader4

Vidíme zde, jak se cena pomalu blížila zespodu k této rezistenci. Dvakrát se otočila těsně před, ovšem nakonec k ní dorazila. Došlo k jejímu krátkodobému průrazu a uzavření nad touto hladinou, čímž se z této rezistence stal support. Jelikož chceme u 50 procentní hladiny pozici prodávat a připojit se do směru trendu, čekáme na short signál, pokud vůbec nějaký přijde.

V místě červené šipky vidíme svíci, která protнула zpět pod tuto úroveň, čímž z ní opět udělala rezistenci. Tato svíce zde ale neuzavřela ani z poloviny své velikosti, proto je vstup do shortu zatím dosti riskantní. Další svíce zde již uzavřela celá, což nás může pomalu začít přesvědčovat o počínajícím odrazu od této hladiny. Nedošlo zde ovšem k pullbacku ke svíci předchozí, a tak bychom do pozice pravděpodobně nenastoupili. Následující, v pořadí již čtvrtá bílá svíce opět uzavřela pod svíci předchozí a po ní došlo

k pullbacku ceny k minimu svíce předchozí. Přesně v této situaci vstupujeme do short pozice (červená čára). Svíce se od této hladiny odrazila a směřovala předpokládaným směrem.

Příkaz stop loss (fialově) bychom umístili na vrchol bílé svíce, která jako první protнула 50 % úroveň a target profit v poměru 1:1 (taktéž fialově). Opět bychom mohli do trhu vstoupit s dvěma pozicemi, jelikož zde vzhledem k situaci na denním grafu, počítáme s dlouhodobějším odrazem.

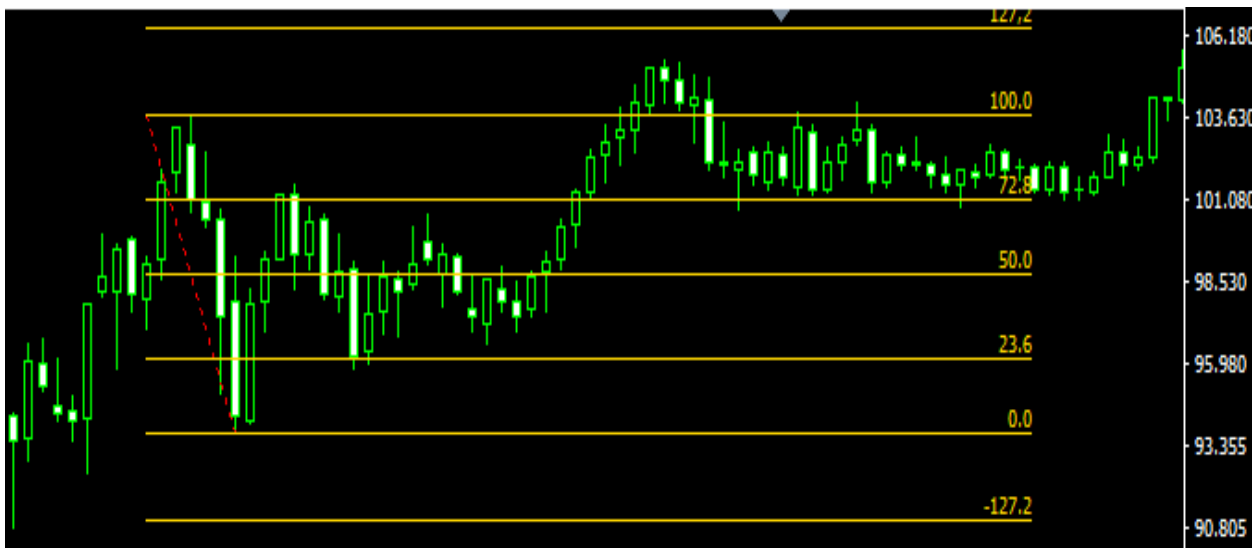
Obchodování indexu DAX je o něco rizikovější než obchodování měnových párů. Dochází zde k výraznějším a prudším cenovým pohybům, které vedou k větší fluktuaci kapitálu. Proto je třeba být na tomto trhu zvláště obezřetný a umět rychle reagovat na patřičné změny. K obchodování DAXu je také potřeba o něco větší kapitál.

5.5 Měnový pár USD/JPY

Jako poslední ukázkou tržní analýzy v této práci, jsem si vybral měnový pár USD/JPY.

Na obrázku 36 vidíme velký swingový pohyb na týdenním grafu tohoto instrumentu. Fibonacciho hladiny z tohoto swingu jsou pro trh platné ještě několik dalších měsíců. Všimněme si, jak cena po utvoření tohoto swingu, oscilovala kolem své 50 % hodnoty a úrovně 72,8 a 23,6 pro ni byly několik týdnů pevnými S/R zónami.

Obrázek 36: Týdenní graf měnového páru USD/JPY

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Cena zde byla dlouhou dobu považována za férovou, ovšem velké banky a instituce zde pomalu nakupovaly svá aktiva, což později spustilo silný, „zdravý“ trend, kdy ani jedna z týdenních svíci neporušila pravidlo vyšších high/low a trh se poměrně snadno dostal až hladině 100. Přesně za takovými trendy stojí velké instituce a banky, které v době kumulace trhu hromadily v okolí hodnoty 50 své pozice a nakonec vytlačily trh vzhůru.

Pojďme se ale podívat na 30M graf z období, kdy se po utvoření našeho týdenního swingu cena poprvé dostala k hladině 50. Zde budeme hledat jak nákupní tak prodejní signály, pokud nám je trh poskytne.

Obrázek 37: Situace na 30M grafu, měnového páru USD/JPY

Zdroj: vlastní, Metatrader4

Vidíme, jak cena přišla zesponu k dané cenové hladině a hned první zelená svíce ji protнула a uzavřela nad ní. O této svíci můžeme tvrdit, že je poměrně dosti silná. Nachází se nad touto hladinou kolem 75 procent své velikosti a navíc také uzavřela nad 72,8 % (cca 90%) své hodnoty, což si můžeme ověřit, pokud bychom ji změřili fibonacciho hodnotami.

Má také pouze malý horní stín.

Pokud v trhu jde o falešné proražení, prorážející svíce jsou většinou něčím „podezřelé“. Toto je ovšem velmi solidní, rostoucí svíce a byla by škoda tuto příležitost nevyzkoušet.

Vstup do pozice by následoval při pullbacku k hladině 50, respektive k maximu předchozí svíce, se stop lossem na dně předchozí svíce (fialově) a targetem profitem minimálně 1:1 vůči potencionální ztrátě.

Pro větší jistotu, jsme mohli počkat se vstupem do pozice na vytvoření první svíce, která by celým svým objemem uzavřela nad úrovní 50, čímž bychom zvýšili pravděpodobnost úspěchu. K takové situaci došlo o čtyři svíce později a vstup do pozice by následoval po pullbacku k červenému supportu, který tvoří high předchozí svíce.

Stop loss by byl stejný jako u předchozí varianty, abychom zde nechali rezervu pro případný zpětný pohyb a nenechali se tak z pozice snadno „setřást“.

Přesto ještě došlo k proražení zpět pod úroveň 50, trh se ale nakonec rychle otočil předpokládaným směrem. Pokud by se ovšem objevila další bílá svíce, která by uzavřela pod touto hladinou celým svým objemem, měli bychom setrvání v long pozici dobře zvážit a dost možná pozici ukončit se ztrátou a otočit do shortu.

ZÁVĚR

Tato práce poskytuje ucelený obraz toho, co nám obchodování s měnami přináší, jaké jsou základní i pokročilejší strategie, které mohou sloužit k orientaci v trhu a jakými znalostmi a informacemi má zájemce o tento trh disponovat, aby se stal úspěšným.

Podařilo se dosáhnout základního cíle, a tím bylo utvoření a prezentace komplexního náhledu na trhy, stávajícího z prezentovaných teoretických podkladů a strategií, podle kterého se dá vybudovat ziskový obchodní systém pro práci na forexu.

Důkladně byly popsány psychologické postupy a fakta, která si musí každý trader objasnit a které musí implementovat do svého přístupu.

Obchodních strategií a metod, které můžeme na trzích použít, je celá řada, ovšem právě psychologie je tím oborem, kterému bychom měli věnovat nejvíce času. Stále musíme provádět sebeanalýzu našeho chování, abychom mohli definovat problémové části naší mysli a mohli pracovat na jejich odstranění či alespoň kontrole. Tento proces nikdy nekončí a v oblasti tradingu je nutné se neustále dále vzdělávat a učit novým věcem.

Vzhledem k omezenému rozsahu práce jsem se věnoval pouze těm nejzákladnějším cenovým a svícovým formacím a také strohému představení tohoto trhu, včetně informací, které je třeba znát před vstupem na tento trh. Těchto informací je celá řada a zabere poměrně dlouhou dobu všechny tyto znalosti obsáhnout a nastudovat. Množství těchto znalostí je vždy úměrné danému obchodnímu stylu a preferencím daného obchodníka.

Pokročilejší metody obchodování, jako jsou fibonacciho retracementy, strategie Pivot High/low či 123 gapy jsou ovšem velmi silnými a robustními formacemi, od kterých se dá odrazit při budování konzistentního obchodního systému.

Kromě uvedených metod a znalostí, jsem v části tržní analýzy popsal, jak by měla probíhat komplexní analýza a snažil se poskytnout návod na „čtení“ trhu a toho, jak by měl profesionální obchodník na trhu přemýšlet a jednat.

Každý kdo se vydá pokorit výzvu obchodování na finančních trzích, se musí připravit na dlouhou cestu plnou překážek. Některých lehčích, ovšem mnohých opravdu složitých, u kterých je leckdy zapotřebí opravdu silná psychická odolnost a vůle.

Existuje mnoho obchodních přístupů a toto je pouze jeden z mnoha. Neustále se objevují nové strategie a trendy, trhy se zrychlují a mění ze dne na den. Je potřeba umět reagovat na změny a vždy s určitou dávkou skepticismu a nadhledu hodnotit naše předešlé působení na trhu. Vždy ale pamatujme, že v jednoduchosti je síla.

Obchodování na forexu je zajisté běh na dlouhou trať a ne každý se dostane do vytouženého cíle. Je proto třeba být sám k sobě upřímný a udržovat si čistou a jasnou mysl, nejen při samotném obchodování, ale i v běžném životě.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

TUREK, Ludvík. Market profile: eso v ruce obchodníka. Praha: Czechwealth, 2012, 273 s. ISBN 978-80-260-9298-8.

HARTMAN, Ondřej. (2009). Jak se stát forexovým obchodníkem: naučte se vydělávat na měnových trzích. Praha: FXstreet.cz, 230 s.

ISBN 9788090441804.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

DOUGLAS, Mark. (2010) Trading in the zone: tajemství úspěchu na burzovních trzích. Tetčice: Impossible, 188 s. Knihovna úspěšného obchodníka.

ISBN 978-80-254-7066-4.

ELDER, Alexander. (2006) Tradingem k bohatství Grada, 312 s.

ISBN: 80-239-7048-8

HORNER, Raghee.(2011) Forex tradingem k maximálním ziskům: tajemství, které se na Wall Street rozhodně nemají dozvědět. 1. vyd. Brno: Computer Press, 232 s.

ISBN 978-80-251-2921-0.

LIEN, Kathy. (2013). Forex: ziskové intradenní a swingové obchodní strategie : jak na technickou a fundamentální analýzu pro úspěch na finančních trzích. 2., rozš. vyd. Praha: FXstreet.cz, 263 s.

ISBN 9788090441828.

SCHIFF, Peter D a John DOWNES. (2009) Důkaz pádu: jak vydělat na hospodářském kolapsu. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 264 s.

ISBN 978-80-251-2365-2.

STEENBARGER, Brett N. (2011). Trading coach: 101 lekcí, jak se stát sám sobě obchodním psychologem. Praha: Centrum finančního vzdělávání, xx, 326 s. Finančník.

ISBN 978-80-903874-6-1.

STEENBARGER, Brett N. (2011). Trading na maximum: mistrovství v obchodování skrze osvědčené psychologické strategie. Praha: Centrum finančního vzdělávání, 261 s.

Finančník.

ISBN 9788090387478.

Seznam použitých internetových zdrojů

FXSTREET. *Základní typy fx brokerů*. [online]. (cit. 2016-02-06). Dostupné z: <http://www.fxstreet.cz/zakladni-typy-fx-brokeru.html>

FINANČNÍK. *Co je forex, Historie*. [online]. (cit. 2016-01-24). Dostupné z: <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/obchodujeme-forex-1.html?tisk=on>

FXSTREET. *Dow teorie*. [online]. 23.7.2012 (cit. 2016-01-25). Dostupné z: <http://www.fxstreet.cz/dow-teorie-prakticke-pouziti-nejen-na-forexu.html>

FXSTREET. *Svíčkové formace*. [online]. (cit. 2016-01-27). Dostupné z: <http://www.fxstreet.cz/svickove-formace--candlestick-patterns.html>

FXSTREET. *Nejvýznamější svíčkové formace*. [online]. 7.4.2014 (cit. 2016-01-30). Dostupné z: <http://www.fxstreet.cz/nejvyznamnejsi-svickove-formace--cast-i.html>

FXSTREET. *Co to vlastně forex je*. [online]. (cit. 2016-01-24). Dostupné z: <http://www.fxstreet.cz/1cast-co-to-vlastne-forex-je.html>

SEZNAM ZKRATEK

OTC	-	Over-the-counter
AUD	-	Australian dolar
USD	-	American dolar
NZD	-	New zealand dolar
CHF	-	Switzerland franc
CDF	-	Contract for difference
GBP	-	Great British pound
CAD	-	Canadian dolar

JPY	-	Japanese yen
EUR	-	Euro
HDP	-	Hrubý domácí produkt
STP	-	Straight Through Processing
ECN	-	Electronic Communications Network
MT4	-	Metatrader4
MT5	-	Metatrader5
MM	-	Market maker
1M	-	1 minuta
3M	-	3 minuty
5M	-	5 minut
15M	-	15 minut
30M	-	30 minut
1H	-	1 hodin
4H	-	4 hodiny
1D	-	1 den
1W	-	1 týden
1MN	-	1 měsíc
SL	-	Stop loss
TP	-	Take profit
TF	-	Time frame
RRR	-	Risk reward ratio
S/R	-	Support/Rezistence

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Reakce trhu na zasedání o měnové politice ve Velké Británii	16
Obrázek 2: Ukázka primární, sekundární a terciální fáze trendu	18
Obrázek 3: Obrat rostoucího a klesajícího trendu podle Dow teorie	19
Obrázek 4: Popis rostoucí (černé) a klesající (bílé) svíce	28
Obrázek 5: 5M graf měnového páru GBP/USD	29
Obrázek 6: Doji svíce	32
Obrázek 7: Svíce shooting star	33
Obrázek 8: Svíce hammer	33
Obrázek 9: Formace inside bar	34
Obrázek 10: Ukázka gapu mezi svícem	35
Obrázek 11: Formace hlava a ramena.....	36
Obrázek 12: Formace dvojitý vrchol	37
Obrázek 13: Trendové čáry, tvořící trendový kanál	38
Obrázek 14: Ukázka swingových pohybů v trhu	39
Obrázek 15: Ukázka fibonacciho retracementů na vybraném graf	41
Obrázek 16: Reakce trhu na fibonacciho retracementy	43
Obrázek 17: Pásmo konzolidace, „falešné proražení“ a začátek nového trendu	47
Obrázek 18: Proražení a uzavření předchozích maxim a následný pohyb vzhůru	48
Obrázek 19: Proražení a uzavření předchozích minim a následný pohyb dolů	49
Obrázek 20: Falešné proražení maximálních hodnot předchozích svící a obrat ceny	49
Obrázek 21: Klesající 123 gap	50
Obrázek 22: 123 gap na měsíčním grafu	51
Obrázek 22: 123 gap na měsíčním grafu	52
Obrázek 24: 1W graf měnového páru EUR/CHF zobrazující dopad rozhodnutí SNB	64
Obrázek 25: Měsíční graf měnového páru GBP/AUD	66
Obrázek 26: Formace 123 gap a z něj zakreslené fibo hladiny na 30M grafu	68
Obrázek 27: 5M graf s fibonacciho úrovněmi předchozího 123 gapu	69

Obrázek 28: Měsíční graf měnového páru USD/CAD	71
Obrázek 29: 30M graf měnového páru USD/CAD, ze dne 2.1.2014	72
Obrázek 30: Týdenní graf měnového páru GBP/USD	74
Obrázek 31: Denní graf měnového páru GBP/USD	75
Obrázek 32: Formace 123 gap na denním grafu měnového páru GBP/USD	76
Obrázek 33: 123 gap na měsíčním grafu indexu DAX	77
Obrázek 34: 123 gap na denním grafu indexu DAX	78
Obrázek 35: 5M graf indexu DAX	79
Obrázek 36: Týdenní graf měnového páru USD/JPY	80
Obrázek 37: Situace na 30M grafu, měnového páru USD/JPY	81

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Přehled vybraných brokerů působících na českém území	25
---	----

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Aleš Bosák

Obor: Hospodářská politika a správa – Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: prezenční

Název práce: Možnosti a strategie obchodování s cizími měnami

Rok: 2016

Počet textu bez příloh: 77

Celkový počet stran příloh:

Počet titulů českých použitých zdrojů: 2

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 7

Počet internetových zdrojů: 6

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Radová Jarmila, Ph.D